

Veemajanduse korraldamine aiandusühistu piirkonnas lk 3 / Heimtalis avati maastikujooksuraja sild lk 5 / Koolivaheaeg muudab busside graafikuid lk 8 / Jaanipäevad Viljandi vallas lk 20–21

Viljandi valla rahval on võimalus tunnustada

Esimest korda on 2013. aastal loodud Viljandi valla inimestel võimalus esitada kandidaate tunnustuseks kahes tunnustuse grupis:

1. Aunimetuse “Viljandi valla Aukodanik” andmine

Viljandi valla kõrgeim tunnustus, aunimetus Viljandi valla Aukodanik, antakse austusavaldusena inimesele, kelle tegevus ja isiklik eeskuju on mõjutanud oluliselt Viljandi valla arengut ja kes on välja paistnud erilise tulemuslikkusega. Aukodaniku aunimetust antakse väljapaistvate teenete eest ettevõtluse-, majanduse-, hariduse-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonnas või muus valdkonnas või isamaalise tegevuse või vabatahtliku töö eest. Aukodaniku aunimetust antakse üldjuhul Viljandi valla kodanikele, kuid erandina võib esitada kandidaatideks inimesi väl-

jastpoolt Viljandi valda, kellel on Viljandi valla ees silmapaistvaid teeneid.

Aukodaniku aunimetust antakse üks kord aastas ja selleks võib nimetada aastast ühe inimese. Aukodaniku aunimetust võidakse jätta välja andmata nõuetele vastavate kandidaatide puudumisel. Aukodaniku aunimetust võib anda välja postuumselt.

Aukodaniku nimetusega kaasneb ordenilindiga teenetemärk, tunnustus, mälestusese ja kandmine Viljandi valla auruamatusse. Tunnustust antakse üle Viljandi valla aastapäeva pidulikul tähistamisel.

2. Viljandi valla teenetemärgi andmine

Viljandi valla teenetemärk antakse pika aega vallas olulist osa etendanud isikule kelle töö, looming või panus on toonud märgatavat kasu majanduse või muu valdkonna arendamisele Viljandi vallas.

Tunnustuste andmise otsustab vallavalikogu oma septembrikuu istungil. Kuna järgmine ajaleht ilmub augustikuu lõpu- poole, siis käesolev info annab varakult mõtlemisainet leidmaks tunnustamist väärivaid inimesi.

Tunnustamine kuulutatakse valla veebilehel välja hiljemalt 1. augustiks. Tunnustusavalduse andmist võib taotleda igaüks. Tunnustusavalduse andmise taotluses näidatakse ära, millist tunnustusavaldust taotletakse, tunnustusavalduse kandidaadi olulised andmed ja põhjendus, miks isik võiks saada taotletava tunnustuse.

Kindlasti on teie ümber, kodukülas või töökollektiivis erilisi inimesi. Märگاهe neid ja nende tunnustamine annab uue väärtuse valla 4. sünnipäeva tähistamisele!

Ilusat suve soovides
Ene Saar, vallavanem

46. Võrtsjärve mängud Mustlas – viimased seitsme valla mängud

4. juunil avati Mustla laululaval Võrtsjärve suvemängud, mis selles formaadis olid viimased.

Ilm oli soojenenud kasvavas tempos ja spordialad said toimuda kõik päikese ja tuule käes, nii nagu nendele mängudele kohane. Kalapäiük toimus enne võistluste algust paisjärvel, kus meie võistkond Valmo Kilk ja Urmet Saar saavutasid kolmanda koha. Traditsiooniliselt algas võistlus teatejooksuga, seekord olid kokku pandud kahteist võistlejat erinevast vanuseklassist nii, et alustas 2008 sündinud tüdruk ja lõpetas jooksu 50+ mees. Meie võistkonnale oli esimene ala edukas, finišeerisime kolmandana. Võistkonnas jooksid: Britta Põrk, Neiro Pähn, Jane Roosimägi, Erik Maksimov, Jaanika Roosimägi, Frederik Roosimägi, Gerthrud Grents, Silver Maar, Berit Pähn, Janar Pähn, Anu Roosimägi ja Paul Kolla.

Peale pendelteatejooksu alustasid jalgapallurid Mustlast pisut eemal Soe staadionil turniiriga, meie 2008 ja hiljem sündinud poisid ja üks tüdruk saavutasid südika mängu tulemusena neljanda koha. Võistkonnas mängisid Berit Põrk, Georg-Erik Viidas, Nikita Jasnov, Sten Kukk, Sven Villem, Ramon Mutle, Neiro Pähn, Karl Alamaa ja Kaspar Loigo.

Ene Saar ja Hellar Mutle võistlesid vallajuhtide mitmevõistluses, kus oli ka-

vas nuputamist ja kaasaegseid nutikaid elektroonilisi ülesandeid.

Kergejõustikus olid eriti tublid meie noored: Frederik Roosimägi saavutas esimese koha kuulitõukes, Anette Hantson saavutas esimese koha 100 m jooksus ja kaugushüppes, Annabel Raudsepp saavutas 100 m jooksus kolmanda koha ja kaugushüppes neljanda koha, Jaanika Roosimägi oli kaugushüppes kolmas ja 100 m jooksus neljas, öde Jane võidutses 800 m jooksus ja sai kaugushüppes viienda koha. Johanna Mötsar saavutas 100 m jooksus kümnenda koha, kaugushüppes seitsmenda koha ja 800 meetris kuuenda koha. Ragne Randmäe saavutas 800 meetri jooksus teise koha, kuulitõukes teise ja 100 m jooksus kuuenda koha. Laura Kingo oli kuulitõukes kuues. Meeste 35+ vanuseklassis võistelnud Janar Pähn saavutas 100 m ja 1500 m jooksus esimese koha ning kaugushüppes neljanda koha. Meesveteranide 45+ vanuseklassis saavutas Villu Kangro kuulitõukes neljanda koha. Naisveteranide 35+ vanuseklassis saavutas Berit Pähn 100 m jooksus esimese koha ja kaugushüppes kolmanda koha, naisveteranid 45+ vanuseklassis saavutas Anu Roosimägi 60 m jooksus ja kaugushüppes kolmanda koha, Mare Soosaar osales kõikidel aladel ja saavutas 800 m jooksus kolmanda koha, kaugushüppes

viienda, kuulitõukes üheksanda ja 100 m jooksus kuuenda koha. Lia Jamnes saavutas kuulitõukes neljanda koha.

Viljandi valla tublid noored korvpallimehed Gerthrud Grents, Mari-Ann Kütt, Anete Aas, Angelika Andrejanov saavutasid turniiril kolmanda koha. Mehed Riho Kald, Madis Meerits, Allar Nurme, Alan Kaasla saavutasid viienda koha. Discgolfarid Jaanus Sülla, Raido Allese, Markus Meimer ja Ülar Umal võitsid turniiri.

Eelmise aasta võidukas petangitoomis Tanel Raud, Ivo Sõber ja Jana Tomson pidid sellel aastal leppima kuuenda kohaga. Kanuusõit paisjärvel lõppes meie sportlastele Johanna Mötsarile ja Frederik Roosimäele neljanda kohaga. Platsialade lõpetuseks oli vaja läbida lastel takistusrada, kus meie võistkond koosseisus Berit Põrk, Georg-Erik Viidas, Nikita Jasnov, Karl Alamaa, Kaspar Loigo ja Neiro Pähn saavutas neljanda koha. Traditsiooniliselt lõpetas võistluspäeva mälumäng, kus meie valla võistkond koosseisus Sirje Põder, Karin Sillakivi, Jaan Leetsaar, Mati Maar ja Andres Savi saavutasid kolmanda koha.

Suur tänu osalejatele ja fännidele ja kaunist sportlikku suve!

Anne Freimuth,
Viljandi vallavalitsus

Vallavalitsuse istungitel maikuus

02.05.2017

• Kinnitati OÜ Ramsi VK 2016. aasta majandusaasta aruanne ja võeti konsolideerimiseks valla majandusaasta aruandega.

• Nõustuti jätkuvalt riigi omandis oleva reformimata riigimaa jätmisega riigi omandisse: Kookla küla Marjala, Mustivere küla Kroonimetsa ja Kroonmäe, Rida küla Hugo, Saareküla Vingi, Saarepeedi küla Rajala, Auksi küla Kulla, Karula küla Künnipõllu, Mustivere küla Põldpüü.

• Lükati tagasi "Viiratsi perepargi ehitustööd" lihthanges kõik esitatud pakkumused, kuna pakkumuste maksumused ületasid oluliselt hankelepingu eeldatava maksumuse piirmäära.

09.05.2017

• Kuulutati välja riigihange nimetusega "Viiratsi perepargi ehitustööd".

• Nõustuti jätkuvalt riigi omandis oleva reformimata riigimaa, koha-aadressiga Valma küla, Vanasauna sadam, jätmisega riigi omandisse.

• Moodustati nõuetele vastavate taotluste hindamiseks ning seisukohtade andmiseks hajaasustuse programmi komisjon koosseisus: Kalle Aavik, Mall Ingermaa, Karin Saar, Väino Viidebaum, Tanel Raud, Salme Koplikask.

• Kinnitati Viiratsi Kooli teenistusliku järelevalve järelekontrolli aruanne.

16.05.2017

• Kinnitati treipingi enampakkumise tulemused ja võõrandati treipink hinnaga 1280 eurot.

• Anti kasutusluba saeveskile aadressil Abrami saeveski, Mäeltküla.

• Anti ehitusluba välilava rajamiseks Tănassilma külas Rahvamaja katastriüksusele.

• Kiideti heaks hajaasustuse programmi raames Anni kinnistule Vana-Võidu külas kanalisatsioonisüsteemi rajamise aruanne.

• Anti tegevusluba MTÜ-le OleLukoe 26.07 – 04.08.2017 toimuva projektilaagri "OleLukoe laager (Matkavahetus) läbiviimiseks SA-s Holstre-Polli Vabaajakeskus.

• Anti tegevusluba Suusaklubile "Jõulu" 14.06 – 19.06.2017 ja 25.06 – 01.07.2017 toimuva projektilaagri "Noorte tervistav ja arendav puhkus" läbiviimiseks SA-s Holstre-Polli Vabaajakeskus.

• Anti tegevusluba MTÜ-le Saarepeedi Noorteklubi SNAK 08.06 – 21.06.2017 toimuva projektilaagri "Saarepeedi Noorte Malev 2017" läbiviimiseks Saarepeedi külas ja Rahvamajas.

• Kinnitati "Viiratsi perepargi ehitustööd" lihthanke tulemused ja tunnistati edukaks pakkumuseks osahinguga TAVT

pakkumus, kui kõige madalaima maksumusega pakkumus 198 621,48 eurot koos käibemaksuga.

19.05.2017

• Eraldati Viljandi valla eelarvest mit-tetulundusliku tegevuse toetust MTÜ-le Spordiklubi Saarepeedi 7550 eurot Saarepeedile avaliku disc-golfiväljaku rajamiseks.

30.05.2017

• Anti ehitusluba Viiratsi perepargi rajatiste püstitamiseks Viiratsi alevik, Sakala t 4/Tiigi t 4 katastriüksusele 89201:002:1380 ja Viiratsi alevik, Tiigi t 6 katastriüksusele 89801:001:0540.

• Anti ehitusluba spordiklubi rekonstrueerimiseks Kooli tee 3 katastriüksusel Puiatu külas.

• Algatati detailplaneeringu koostamine Sinialliku külas katastriüksusel 62904:002:0060. Planeeringuala suurus on ligikaudu 2000 m². Planeeringu peamiseks eesmärgiks on krundi ehitusõiguse määramine.

• Kiideti heaks hajaasustuse programmi raames Loime kinnistule Surva külas salvkaevu rajamise aruanne.

• Kuulutati välja riigihange nimetusega "Viljandi valla teede ja tänavate pin-damine".

• Kuulutati välja avalik suuline kor-dusenampakkumine tasulise hoonestus-õiguse seadmiseks kinnistule aadressiga Ristiku t 28, Viiratsi alevik.

• Nõustuti Viljandi vallale Jämejala külas kuuluva kinnistu Kase tee katastriüksuse maast 17 m² suuruse maa-ala koormamisega tähtajatu isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks.

• Eraldati Viljandi valla eelarvest mit-tetulunduslikuks tegevuseks toetust:

Mittetulundusühingule Mulgi Segakoor 425 eurot Viljandi valla noorte osavõtu toetuseks Eesti koorilaulu tutvustavaks kontsertreisiks Saksamaale, sh Viljandi valla sõprusvalda;

Paistu Kultuuriseltsile 7611,20 eurot kogukonnaplatsi parendamiseks ja virges-tusväljaku rajamiseks Paistu;

Holstre Pere Seltsile 600 eurot sportli-ke võimaluste tutvustamiseks läbi korral-datava triatlioni Holstres;

Viljandi Sõudeklubile 300 eurot kolme valla sportlase osaluse toetuseks võistlu-sel "Croatia Open";

Mittetulundusühingule Sammuli tall 500 eurot ratsutamise karikasarja "Vil-jandimaa Karikas 2017" korraldamiseks;

Ellu Viidebaumile, Ruudiküla külava-nemale 2000 eurot Ruudiküla mänguväl-jaku korraldamiseks ja Uusna kooli kok-kutuleku korraldamiseks;

Holstre Pere Seltsile 200 eurot laste-kaitsepäeva tähistamiseks Holstres ja 100

eurot Maapäeva külaliste vastuvõtuks Holstres;

Mittetulundusühingule Noorte Talu 100 eurot Noorte Talu proovimaleva korraldamiseks;

Rahetsema Külaseltsile 150 eurot Vil-jandimaa jõustruktuuride suvepäevade korraldamiseks ja 300 eurot Rahetsema külaplatsi hoolduseks ja jaaniõhtu korraldamiseks;

MTÜ-le Savikoti Sõbrad 500 eurot Savikoti külas asuva allee korrastami-seks;

Tusti Külaseltsile 400 eurot Tusti selt-simaja ruumide majanduskulude katteks;

Uusna Hariduseltsile 170 eurot talgu-päeva korraldamiseks;

Mittetulundusühingule Uusna Küla-maja 100 eurot Maapäeva külaliste vas-tuvõtuks;

Mittetulundusühingule Valma Küla-selts 375 eurot Valma seikluspargi 2017. aasta hooaja avasündmuseks koostöös ettevõtjatega;

Mittetulundusühingule Vardja Küla-selts 500 eurot jaanipäeva korralduskuludeks Kiigemäel;

Viiratsi Puuetega Inimeste ja Üksikva-nemate Ühingule 500 eurot 2017. aasta tegevuse toetamiseks;

Viljandi Vaba Waldorfskooli Ühingule 200 eurot osalemiseks rahvusvahelisel noorte arütmiafoorumil;

Mittetulundusühingule Viljandi Maa-naiste Ühendus 180 eurot seltsilise tee-nuse korralduseks;

Holstre Pere Seltsile 2851,60 eurot Holstre mängu- ja spordiala rajamiseks;

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Pais-tu Maarja Kogudusele 4000 eurot Paistu kiriku oreli remondiks;

Puiatu Hariduseltsile 222 eurot Puiatu Rahvamaja ümbruse korraldamiseks ja kõnniteede rajamiseks;

Tănassilma Külaselts 7380 eurot Tănassilma laululava-tantsuplatsi ehitami-seks.

• Anti tegevusluba Viljandi Spordi-koolile 09.06 – 22.06.2017 ja 07.08 – 20.08.2017 toimuva iluvõimlemise osa-konna projektilaagri läbiviimiseks Viljandi Kutseõppekeskuses aadressil Vana-Võidu küla.

• Anti tegevusluba Trikiavabrik OÜ-le 24.07 – 06.08.2017 toimuva projektilaag-ri "Holstre laager" läbiviimiseks Holstre Koolis aadressil Kooli tee 1, Holstre küla.

• Tunnustati ja määrati hariduspreem-ia Nuti-Mati matemaatika Eesti karika-võistlustel väikeste koolide arvestuses II koha saavutanud Paistu Kooli võistkonna liikmeid: Triinu Orav, Kärttu Põrk, Lisette Põrk. Tunnustati ja määrati hariduspreem-ia matemaatika õpetajale Kalev Põld-saarele võistkonna liikmete juhendamise eest.

- Tunnustati ja määrati hariduspreemia Paistu Kooli õpilastele, kes osalesid Nuti-Mati piirkondlikul matemaatikavõistlusel: Triinu Orav, Kärttu Põrk, Emma Vridolin, Elin Anijärv, Britta Põrk. Tunnustati ja määrati hariduspreemia piirkondlikul matemaatikavõistlusel edukalt esinenud õpilaste juhendamise eest matemaatika õpetajale Kalev Põldsaarele ja Triin Vaiksoole.

- Tunnustati ja määrati hariduspreemia Paistu Kooli 8. klassi õpilasele Triinu Oravale, kes saavutas Eesti II meistri-võistlustel Nuti-Mati matemaatikas 8.-9. klasside arvestuses III koha. Tunnustati ja määrati hariduspreemia juhendamise eest matemaatika õpetajale Kalev Põldsaarele.

- Tunnustati ja määrati hariduspreemia Paistu Kooli õpilasele Bruno Pugalile, kes saavutas Karksi valla lahtistel meistri-võistlustel orienteerimisjooksu linnasprindis P vanuseklassis I koha.

- Tunnustati ja määrati hariduspreemia Viljandi Kutseõppekeskuse õpilasele Karolina Pugalile, kes saavutas XXVII Kolme Tamme jooksul N18 vanusegrupis I koha, Karksi valla lahtistel meistri-võistlustel orienteerimisjooksu linnasprindis N 16 vanusegrupis II koha.

- Tunnustati ja määrati hariduspreemia võistlusmatkal "Laidoneri rada 2017" I koha saavutanud kodutütarde võistkonna liikmetele: Lisette Põrk, Marleen Riiner, Karolina Pugal, Annabrita Kalda. Tunnustati ja määrati hariduspreemia Paistu kodutütarde rühma vanemale Anne Sepikule võistlusmatkal "Laidoneri rada 2017" I koha saavutanud kodutütarde võistkonna juhendamise eest.

- Tunnustati ja määrati hariduspreemia Saarepeedi Kooli III klassi õpilasele Rainer Õnele, kes saavutas Kass Arturi karikasarja judovõistlustel kaalukategoorias DB-36 kg I koha. Tunnustati ja määrati hariduspreemia treener Viljar Kannelile.

Volikogu istungil

- "Viljandi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2017-2028" I lugemine

- Võeti vastu määrus "Raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuse rahaliste vahendite kasutamise kord".

- Otsustati võõrandada Viljandi valla omandis olev korteriomand aadressil Tiigi tn 7-5, Viiratsi alevik otsustuskorras osauhingule Veere-maa, müügihinnaga 1200 eurot.

- Otsustati osaleda mittetulundusühingu Viljandimaa Ühistranspordikeskus asutamisel ja kiideti heaks mittetulundusühingu Viljandimaa Ühistranspordikeskus põhi-kiri ja asutamisleping.

Veemajanduse korraldamine aiandusühistu piirkonnas

Viljandi valla lehe Üheskoos märtsikuu artiklis pöörasin tähelepanu endiste suvilarajoonide/aiandusühistute tehniliste taristute uuendamise vajadusele. Täna kõiki inimesi, kes antud teemal otse minu poole pöördusid või andsid oma muredest teada vallavalitsusele. Paljud probleemid ja võimalused on vallavalitsusele selgemaks saanud ja loodetavasti ka suvilarajoonide elanikele.

Üheks suurimaks probleemiks endiste suvilapiirkondade asumites on osutunud puhta vee taristute seisukord. Tihtilugu ei tajuta, et tegemist on elutähtsa teenusega.

Toon välja ühe Viljandi vallas asuva aiandusühistu ühisveevärgi näitel, kuidas on mõistlik planeerida teha.

Esimese sammuna tuleb selgeks teha veevärgi hetkeolukord

Milline on vee kvaliteet? Selleks tuleb kaevust võtta veeproov ja viia see AS Viljandi Veevärki, kellel on võimekus teha vee analüüs.

Kui palju vett kulub ööpäevas? Milline on kaevu olukord, kas vett jätkub? Milline on pumpla tehniline olukord? Kui suur on vee kantmeetri hind, kas see katab veetaristule kuluvad kulud? Kui suur on veesurve pumbajaamas? Tavaliselt on vanades pumplates veesurve reguleeritud alla normi, sest suurema surve korral on oht, et amortiseerunud veetrassid võivad puruneda. Madal veesurve pumbajaamas, aga tekitab olukorra, kus veetrasside kaugemates otstes olevatele klientidele ei kindlustata alati normaalset veekasutust.

Kui eksiteerib oht, et veetaristu mõne lüli purunemise tõttu võidakse jääda ilma veeta, on viimane aeg midagi ette võtta. Alustada tuleb planeerimisest.

Milline on tulevikuvision?

Kõigepalt selgitage välja, kuidas nähakse piirkonnas musta vee kanaliseerimist, kas see jääb selliseks nagu on see praegu, kus igal majapidamisel on oma lahendus või lahendatakse see tsentraalselt. Antud teemat tuleb kindlasti arutada Viljandi vallavalitsusega. Üle tuleb vaadata ka pumpla ümber olevad kinnistud ja nende reovee käitlemine, et ei tekiks riski, kus reovesi võib ohustada puhta vee allikat. Kui eel-pool tõstatatud küsimus on vastuse saanud, tuleb tellida rekonstrueerimisprojekt. Projekti kooostamisel tuleb kokku leppida, kui kaugemale majapidamistest ehitatakse liitumispunktid, kust kohast

Puhta vee olemasolu sõltub inimese tegevusest

ja kelle maadelt hakkavad jooksuma uued trassid.

Kui projekt on valmis, saab ehitusettevõtelt küsida hinnapakkumised. Ehk siis kõige keerulisem teema – kuidas finantseerida ühisveevärgi renoveerimist? Ühistu liikmetel tuleb otsustada, kui palju suudetakse ise finantseerida ja alustada selleks raha kogumist võimalikult vara.

Täna seisuga Euroopa Liidu fondi-dest aiandusühistutele kuuluvate ühisveevärgide renoveerimist ei toetata. Alternatiivina tuleb kaaluda veevärgi üle andmist mõnele vee-ettevõttele, kellel on kindlasti suurem võimekus taoline renoveerimisprojekt ellu viia ja võimalusel ka Euroopa Liidu toetusraha kasutada. Võimalus on ka aiandusühistul pangast projekti realiseerimiseks laenu võtta.

Viljandi vald otsib lahendusi

Viljandi vallavolikogu eelarve- ja majanduskomisjon on teinud vallavalitsusele ülesandeks kutsuda ellu vallale mitte kuuluvate tehniliste taristute renoveerimise programm, kus on kirjeldatud, millistel põhimõtetel on võimalik saada valla poolset rahalist toetust. Esialgne programmdokumendi projekt peaks val-mima 2017. aasta septembriks.

Samas on oluline mõista, et kohaliku omavalitsuse poolt on võimalik taolisi projekte toetada ainult siis, kui aiandusühistute kinnistute omanikud suudavad ja tahavad teineteisele otsa vaadata ja omavahel koostööd teha.

Kus on olemas koostöövalmidus, seal on perspektiivis kindlasti olemas ka lahendus.

Kaupo Kase
Vallavolikogu
aseesimees

Puiatu kandi inimestele

Kuigi kutse eelmises ajalehes oli selle piirkonna seitsme küla inimestele, oli seekord koosolekul esindatud ainult Puiatu küla. Sellegipoolest oli asjalik arutelu mitmetel teemadel.

1. Positiivne. Inimesed on rahul, et tühjaks jäänud Puiatu koolil kui ka erikoolil on omanikud. Enamik külakeskusest on tolmuvaba. Külal on raamatukogu, lasteaed, postipunkt, rahvamaja, tööandjana AS Agrosilva. Rahvamajas ja raamatukogus toimub inimeste jaoks üritusi. Piirkonnas on kiire internet, Telia mast. Inimesed hindavad ilusat loodust ja Tünnimäe olemasolu.

2. Probleemid. Kõige suurem probleem on vee kvaliteet, veesurve torudes, kanalisatsioon ja roiskvee puhastamine. Järgnevad tänavavalgustuse, teeäärte niitmise ja prügi probleemid. Puudust tuntakse kergliiklusteedest, sest aktiivse liiklusega Pärnu maanteel ei söanda vanemad inimesed jalgrattaga liikuda. Ka bussiühendus jätab soovida. Vajalikud oleksid ka teadetetahvliid ja teeviidad talude juurde, postkastide väljanägemise parandamine. Samuti sooviksid inimesed, et nende vallamajja saadetud kirjadele ikka ka vastataks. Omaette murekohaks on korteriühistute loomine ja sellega kaasnev. Kohalolnud palusid oma piirkonna elu paremaks muutmiseks inimestel aktiivsemad olla ja koeraomanikel oma looma järelt ikka väljaheidete ära koristada.

3. Eesti Vabariik 100 kingitus ja Puiatu 420

a) Puiatu piirkonnas on palju Kauni Kodu preemiaga pärjatud kodusid.

Ettepanek kingituseks: Ilus küla.

Iga talu, kortermaja, muude hoonete omanik(ud) võiks vaadata selle pilguga, et see kinnistu oleks ilus, niidetud, sodi ja prügi korraldatud.

b) 10 aastat tagasi sai pildistatud enamikku piirkonna elamistest ja asutustest. 2019. aastal saab Puiatu 420. aastaseks.

Ettepanek: Puiatu 420. Nüüd võiks pildistamist korrata ja saadud piltidest anda välja raamatu Puiatu 420 aastal 2019.

c) **Ettepanek: Paigaldada teadetetahvliid ja taluviidad** sobivatesse kohtadesse.

d) Puiatu küla esmamärkimise 420 aastapäeva tähistamiseks, vilistlaste ja endiste puiatlaste kokkutulekuks ootame inimeste ettepanekuid sündmuse läbiviimiseks. Vajalik moodustada toimikond.

Järgmisel kohtumisel 10. juulil kell 16 Puiatu rahvamajas tulevad arutlusele seekord käsitletud teemade täpsem sõnastamine ja uute tulijate ettepanekute kuulamine.

Info, ettepanekud, kingituse ja teiste ettepanekutega nõusolek tel 5197 2678 ning meiliaadressil puiatu.hariduselts@gmail.com. Kui sind ei ole kohal või sa ei anna oma soovidest märku, ei saa me sinu soove arvestada!

Koosolekust tegi kokkuvõtte
Sirje Kannel

Heleni Tordituba OÜ

valmistab ette tellimisel

*magusaid ja soolaseid
torte, kooke, kringleid
ja küpsiseid.*

Asume Heimtalis,

lähiumbrusesse ja

Viljandisse toomine tasuta!

Facebook.com/HeleniTordituba

Võta palun ühendust

5618 6709, Helen

**Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvõondis.
Tel: 56 111 900**

Suvenõtted

Põhjamaine suvi on kohal. Meile on suvi kevade kõrval üheks enim oodatud ajaks. Suvi oma kirevuses, lembuses, rohketes valikutevõimalustes on siin ja praegu. Juunikuu – kalendriaasta kuues kuu – kannab rahvakeeles mitmet nimetusi, millised püüavad tabada suve eripära.

Milline on siis suve identiteet, millisena me suve ära tunneme ja temaga samastume? Eks see ole iga inimese enese hinnata ja määratleda. Ja ilmselt muutub see ka ajalises vaatevinklis: lapsel, noorukil, eakal ei pruugi arusaamine suvest kattuda. Nii näiteks on kadunud karjapoiisid suvine amet ja muud toimingud-tegevused, mis olid seotud talumajandusega. Aga palju on siiski ühist. Suvi seostub enamikule inimestest ikka paremate ja õilsamate soovide ja unistustega: puhkus, jaanituli, sünnipäevad, kokkutulekud, kontserdid, laulupeod, laadad, vesi, rand ja palju palju muud. Kõige selle üle suvine päikesepaiste, vihmäsagar, tuul ja võrratu linnulaul.

Tänavune aasta – seega ka suvi – on meie riigile ja rahvale erilise tähendusega. Oleme oma riigi sajanda juubeli oo-

tuses. Sellel aastal me meenutame olulisi sündmusi meie rahva arenguteel ja riigi sündimise valguses. Mõõda ei saa vaadata 500 aasta möödumisest luterlikust reformatsioonist, mis avas ukse maarahva haridusteele. Siinkohal mõned pöördelise 1917. aasta kevad-suve olulisematest sündmustest: eestlaste rongkäik Petburis (26. märts), Eestimaa ühendamine Vene Ajutise Valitsuse poolt (30. märts), Eesti Polgu asutamine (25. aprill), esimene Eesti Kirikukongress Tartus, Eesti sõjaväelaste kongress, esimene Eesti Rahvuskongress (3–4. juuli 1917) ja palju-palju muud, mis kõik kandsid tagasivaates pidevat head seemet rahvuskultuuri kaitsmisel. Käesoleva aasta juulis saab Eestist Euroopa Parlamendi eesistuja riik. Tähistame Soome Vabariigi juubelit.

Suvi on inimeste ühendaja. Suvesoojus, päiksekiirgus toimib kõikide inimeste üle vaatamata nende meelsustele, hoiakutele, veendumustele, eale, sotsiaalsele staatusele. Kui kevad on külvikuu, siis suvi valmistab teed sügisele – viljade valmimisele. Olgu need viljad siis kas head, väga head, hapukad, kibedad või lausa mürgised. Me peame tundma ja teadma milliseid seemneid me külvame, milliseid taimi me kasvatame, mida tuleb kärpi-

da, mida lausa välja juurida. Ehk tasub meenutada, et suureõeline ja pilkupüüdev karuputk on mürgine ja tema tõrjumisega ollakse kimpus. Sageli tundub, et meie poliitikud väetavad oma praktilise tegevusega kujundlikult karuputke. Tuleks mõelda kuhu siiski viia lilli, millise tagamõttega seda tehakse. Piirideta vabadusele mõtlemine ja selle taotlemine teeb ärevaks. Nii ei tohi ka suvesoojuses jätta unarusse meie ühiskonna ja riigi palat. Nii nagu sadu aastaid püüti lõhkuda meie identiteeti, nii pole see oht ka tänasel päeval haitunud.

Juunis on mitmeid tähtpäevi: lastekaitse päev, Eesti lipu päev, küüditamise leinapäev, Võidupüha. Meenutuseks tõik, et viimse kahe okupatsiooni ajal ei tähistatud avalikult Võidupüha, mis on ju osa meie suvisest identiteedist. Loodame, et suvest osasaamisel on vähem kohta meie igapäevase nutitelefoni, reklaami jälgimisel, arvutis sobramisel, kesvamärkuse proukimisel.

Rõõmsat suveaega ja paistku Looja päike meie kõigi vaimule, hinge, ihule.

Roland Tulik

Heimtali Põhikooli 1.–2. klassi rahvatantsurühm

Heimtali Põhikooli õpilaste esimene tantsupidu

2017. aasta on Heimtali Põhikoolile ajaloolise tähtsusega, kuna just tänavu pääsesid kooli rahvatantsijad esmakordselt Tallinnas toimuvale laulu- ja tantsupeole. Heimtali Põhikooli esindab 1.–2. klassi rahvatantsurühm – juhendaja Eneli Rimpel; Kristi

Pajuste eestvedamisel 7.–9. klassi Heimtali-Paistu segarühm ning mudilaskoor Ene Uulandi juhendamisel. Lisaks saavad väikesed tantsijad tänu Kultuurkapitali ning Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse toetusele selga uhiuued Paistu mustriga villased triibuseelikud.

Aitäh kõikidele Heimtali Põhikooli kol-

leegidele, juhendajatele, lapsevanematele ja muidugi tantsijatele, kes on aastaga suure töö ära teinud.

Kohtumiseni laulu- ja tantsupeol!

Eneli Rimpel
Tantsuõpetaja

Heimtalisis avati maastikujooksuraja sild

Kooli 8. klassi poisid Marcus-Sander Ruben ja Tanel Rästas said koolimaja taguse jooksurajal oleva silla kehvast seisust inspiratsiooni teha uus ja parem seejärel, kui koolivend oli läbi silla laudade vajunud. Teostati see loovtöö raames ja juhendajaks oli õpetaja Tarvo Prinzmann. Viimasel koolipäeval, 6. juunil saabus lindi läbilõikamise aeg. Peale õppeaastat kokkuvõtvat aktust kogunes kogu koolipere silla juurde. Seejärel palus direktor Eero Metsvahi sillale järgemööda teostajad, juhendaja ja abilisid, kes hakkasid kaaslaste hõigete saatel lindi lõikama. Nüüd on see meetrilaiune ja kümme meetrit pikk sild avatud kõigile, kes tahavad Heimtali mõisa parkmetsas jooksuringe teha.

Kool on uhke ning tänulik oma õpilastele, õpetajatele ja toetavate lastevanematele sellise panuse eest.

Urve Mukk
õppealajuhataja

Heimtali kooli direktor Eero Metsvahi koos töö teostajate, abilisite ja juhendajaga silla avamist tähistava lindi läbilõikamise eel

Füüsika õpikojad ja Tartu Ülikooli tunnistus

Sellel õppeaastal oli meie kool pilootkooliks, kus toimusid Tartu Ülikooli poolt korraldatud Füüsika Õpikojad. Nüüdseks on need kenasti lõppenud ning õpikodade töös osalenud õpilased võivad uhked olla, sest maikuus jõudis nendeni Tartu Ülikooli tunnistus. On ju tore, kui juba põhikoolis õppimise ajal saad osaleda ülikooli kursustel ning kogud juba ainepunkte!

Mis on Füüsika Õpikojad?

Tartu Ülikool pakub 8.–9. klasside õpilastele võimalust tegeleda füüsika õppimise ja kordamisega läbi eksperimentide, mida tavatundides teha kindlasti ei saa ega vist jõua ka! Õpikojad toimuvad kord kuus ning 4-tunniste plokkidena. Õpikodasid viivad läbi Tartu Ülikoolis füüsikat õppivad noored ning see teeb asja veelgi huvitavamaks. Igale väiksemalegi probleemile, küsimusele või arusaamatusele leitakse vastus või lahendus ning kõik selgitatakse põhjalikult lahti ja vajadusel aidatakse keerukamate tegevuste juures.

Millega Füüsika Õpikodades tegeleti?

Toimus seitse õpikoda, kus tegeleti erinevate teemade kordamise ja tutvustamisega. Õpikodade teemad hõlmasid nii koolifüüsikat kui igapäevaseid tegemisi-toimetamisi. Teemad, millega tutvusime natukene põhjalikumalt olid järgmised:

- **Mõõtmine ja tihedus** – tuletati meelde, mille poolest erinevad otsene ja kaudne mõõtmine. Uurisime, kuidas suurendada mõõtmistäpsust, kui mõõteriista vahetada ei saa. Elus puutume tihti kokku esemetega, millel on korrapäratu kuju ning nüüd oskame mõõta ja arvutada ka selliste esemete pindala ja ruumala. Eriti huvitavad oli nipiga katsed: Kas oskate

määrata keha ruumala ja pindala kaalumise teel? Meie nüüd juba oskame.

- **Valguse peegeldumine ja neeldumine.** Kas teadsite, et peegel vahetab ära vasaku ja parema poole? Õppisime konstrueerima kujutisi tasapeeglis ning analüüsisime selle omadusi. Huvitav oli jälgida, kuidas peegeldub valgus erinevatelt pindadelt. Sellest teadmistest on kindlasti kasu ka meie igapäevastes tegevustes. Saime teada, et valguse neeldumine sõltub lahuse konsentratsioonist ja ka lahuse kihi paksusest.

- **Soojusülekanne.** Selle nähtusega puutume kokku ju iga päev! Tuletasime meelde erinevad soojusülekanne liigid ja mõtsime temperatuure. Uurisime erinevate materjalide soojusjuhtivust ja üllatusi oli siingi. Esmakordselt tutvusime ja töötasime kalorimeetriga. Päris palju pusimist oli soojushulga valemi abil tundmatu metalli erisoojuse ning keedusoola lahustumissoojuse määramisega. Aega see võttis, kuid õiged tulemused me kenasti lõpuks leidsime.

- **Elekter ja vooluringid.** Elekter on alati selline keerukas ja salapärase asi. Selle õpikojas järel oleme palju julgemad ja targemad ning oskame koostada vooluringe, tunneme tingimärke ning võime lugeda ja joonistada elektriskeeme. Julgelt mõtsime voolutugevust ja pinget ning Ohmi seadus ei ole enam meile tundmatu. Muidugi ei puudunud ka nipiga katse – kuidas leida mittetöötava lambi hõõgniidi takistus?

- **Valguse murdumine ja läätsed.** Selle õpikojas eesmärgiks oli korrata ja selgitada valguse murdumist ning tutvuda kumer- ja nõgusläätsedega ning silindriliste läätsetedega. Kindel on see, et segamini neid enam võimalik ajada ei ole ja tegelikult on nende eristamine lihtne. Saime teada, millest sõltub kui tugevasti lääts suurendab või vähendab. Huvitav oli “silma mudeli” ehitamine ja fookuskauguse määramine.

Taas nipiga katsed – kas nõgusläätsel abil saab tekitada suurendatud kujutist? Kuidas muuta esemeid nähtamatuks?

- **Mehaanika** – katsed, katsed ja veelkord erinevad katsed. Katsetasime kuidas kuulikese laualt alla kukkumise aeg sõltub tema algkiirusest; valmistasime matemaatilise pendli ning uurisime selle võnkeperioodi, sageduse ja kiiruse sõltuvust erinevatest parameetritest; määrasime hõõrdejõudu ja hõõrdeegurit erinevatel pindadel; võrdlesime liuge- ja veerehõõrdejõudu; selgitasime välja, kuidas on seotud töö, energia, jõud ja teepikkus ning uurime kehade vastastikmõju. Kindel on see, et jalgratta või rullaga sõitma minnes teame, millised jõud meid mõjutavad.

- **Üleslükkejõud ja ujumine** – mõlemate nähtusega puutume kokku kui ujuma läheme või paadiga järvel sõuame. Kas siis mõtleme nende? Selles õpikojas õppisime täpselt, mis on üleslükkejõud ja kuidas seda arvutada ning mõõta. Uurisime praktiliste tööde käigus, millest ja kuidas sõltub üleslükkejõud erinevates vedelikes; määrasime ujuvate, heljuvate ja uppuvate kehade tihedusi nende ruumala järgi. Eriti huvitav oli “uppunud laeva” üles tõstmine.

Selliste põnevate ja eluliste asjadega me Füüsika Õpikodades tegelesime ning eriti tore oli, et meiega liitusid ka õpilased Holstre ja Heimtali koolidest. Koos on ju ikka põnevam!

Tore, et Tartu Ülikool sellise õpetliku ja põneva projektiga tegeleb! Kindel on see, et füüsikasse suhtume nüüd hoopis positiivsemalt ning kindlasti on see üks põnev õppeaine. Loodame, et järgmistel aastatel õnnestub meil taas Tartu Ülikooli konkursi kadalipp läbida ning saame ehk osaleda Keemia Õpikodades!

Reet Meerits

Paistu Kooli loodusainete õpetaja

60+ festival ootab taidlejaid oma rõõmu jagama

60+ festivalikorraldajad ootavad ka tänava kõiki toredaid taidlejaid oma oskusi näitama. 6. juunist saab saata oma osalemissoovi e-postiaadressil: programm@60plussfestival.ee

Selleks, et meil oleks korraga täpne ülevaade, palume e-kirjaga saata järgmised andmed:

1. Kollektiivi nimi
2. Kollektiivi juhendaja ees- ja perekonnanimi
3. Esinejate arv

4. Maakond ja linn/alev/küla
5. Tehnilised vajadused esinemiseks (taustamuusika CD-plaadil või klaveril? jne)

6. Grupi kontakti telefoninumber ja e-posti aadress.

7. Oma grupi kirjeldus + mingi viisuaal (pilt või video)

- 4.–5. oktoobrini Salme Kultuurikeskuses toimuval 60+ festivalil pakutakse vanemaalistele kahel päeval meeleolukat ning harivat koosviibimist ning tunnustatakse senioride elu huvitavamaks ja paremaks muutvaid ettevõtmisi.

2016. aastal külastas festivali enam kui 4500 inimest. Festivali korraldavad mittetulundusühing Eakate festival ja aktsiaselts Eesti Meedia, mis kirjastab Eesti üht loetavamat ajakirja 60+. Festivali eesmärk on väärtustada eakate rolli ühiskonnas, näidata aktiivse ja tervisliku eluviisi võimalusi ning pakkuda kohtumis- ja suhtlemisvõimalust.

Jälgi festivali kohta saabuvaid uudiseid festivali kodulehel www.60plussfestival.ee

Registreeri end taidlejaks e-aadressil: programm@60plussfestival.ee

Paistu kooli 4.–5. klassi 12-liikmeline võistkond. Keskel karikaga Kairo Salme, kes saavutas poiste arvestuses 70 osaleja hulgas teise koha.

Viljandimaa noorte kergejõustiku mitmevõistlus 4.–5. klassile

Käesoleva õppeaasta viimane koolisportdivõistlus leidis aset 24. mail Viljandi Linnastaadionil. Võisteldi 60 m jooksus, kaugushüppes, palliviskes ja 600 m jooksus. Seega hea tulemuse tagas võistlejate mitmekülsus. Koolid osalesid 12-liikmeliste võistkondadega (6 tüdrukut ja 6 poissi), kellest punktiarvestusse mahtusid 4 pluss 4.

Väikeste koolide kokkuvõttes saavutas esikoha Paistu kooli võistkond. Paistu Koolist individuaalselt tegi kõige parema tulemuse Kairo Salme, kes poiste arvestuses saavutas seitsmekümne osaleja hulgas teise koha. Võistlus oli väga pingeline, sest kolme ala kokkuvõttes edestas Kairo Viljandi Jakobsoni kooli võistlejat Rome Vesket. Otsustavaks sai viimane ala: 600

m jooks. Huvitav on asjaolu, et kumbki poistest ei harjuta kergejõustikku, vaid koos käiakse hoopis Viljandi Tuleviku jalgpallitreeningutel.

Kokkuvõttes tagas kooli edu siiski õpilaste ühtlaselt tugev esinemine, kellest igaühe panus oli oluline.

Loore Järvekül,

Paistu kooli kehalise kasvatuse õpetaja

Elamustuur “Laste Vabariik” Viljandimaal

Laste Vabariik on Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud lastele suunatud ettevõtmiste sari, mille eesmärgiks on omakultuuri tutvustamine ja edendamine atraktiivses vormis. Laste Vabariik seob erinevad valdkonnad, toetub väärtuskasvatuse põhimõtetele ja pakub lastele arendavat ja loovat tegevust ning harivat ja kvaliteetset meelelahutust. Tuuri eesmärk on jõuda paljude laste kodupaikadeni ja tähistada ühiselt Eesti sünnipäevapidu.

Laste Vabariik liigub ringi uhke haagisauto ratastel ning ühendab endas teatri, mängu ja töötoad. Igas peatuspaigas saab näha just Laste Vabariigi jaoks valminud etendust “Kõige parem kingitus”, avastada Eestit unikaalsel labürint-mängualal ning proovida oma käte osavust ja mõtte erksust erinevates töötubades. Ainulaadsel autolaval esinevad ka kohalikud lapsed ja noored ning nii on Eesti 100. sünnipäevapidu igas Eestimaa paigas oma noorte nägu.

Laste Vabariik väisab Viljandimaal kolme sihtpunkti:

Võhma – 16. augustil, Võhma Vaba Aja Keskuse ees

Mustla – 17. augustil, Mustla laululava

Abja-Paluoja – 18. augustil, Keskpark ja Posti tn

Laste Vabariiki saab külastada kella 11.00–16.00. Kogu Laste Vabariigi programm on tasuta.

Kõik Laste Vabariigis osalevad lapsed saavad Laste Vabariiki sisenemisel passi – neist saavad Laste Vabariigi kodanikud. Pass annab tasuta või soodustingimustel sissepääsu muuseumitesse ja elamuskeskustesse üle Eesti – nende partnerite juurde, kes on osalenud Laste Vabariigi mänguala loomisel.

Elamustuuri “Laste Vabariik” korraldab Eesti Lastekirjanduse Keskus. Ettevõtmist toetavad EV100, Silberauto, Kultuuriministeerium, Hasartmängumaksu Nõukogu, Avatud Noortekeskuste Ühendus, RGB ja Büroodisain. Elamustuuri läbiviimisesse on kaasatud paljud muuseumid, elamuskeskused, maa- ja omavalitsused, ettevõtted ja head koostööpartnerid üle Eesti.

Kohtumiseni Laste Vabariigis!

Liis Läät,

Tarvastu valla noorsoo- ja kultuuritöötaja

Sõpruskoolide Paistu ja Kocenu ühisplilt Paistu kooli juures

Sõbrad eelmisest sajandist

Lehkekuu 5. ja 6. päeval oli Paistu Kooli õpilastel ja õpetajatel suur rõõm võtta vastu sõpru Lätist, Kocenu Põhikoolist. Sel korral märgiti koos kahe kooli sõprusuhete 60. aastapäeva.

1957. aastal läks Paistu koolist üks hulk õpilasi kehalise kasvatuse õpetaja Märt Mürk'i juhendamisel jalgrattamatkale. Reisisihiks oli seatud Riia. Esimese matkapäeva õhtuks jõuti Valmiera lähiste Kocenu külla. Sealses koolis pakuti lahkelt võimalust ööbida. Õhtu möödus kohalikega vesteldes ja palli mängides. Toredad ühistegevused viisid mõiteni edaspidigi kokku saada.

Nii ongi läinud. Olid aastad, mil ühes õppeaastas saadi kokku nii Kocenus kui Paistus. Paistus kohtuti tavaliselt veebruaris ja Kocenus aprillis-mais. Praeguseks on läinud nii, et ühel aastal saadakse kokku Paistus, teisel Kocenus – võimalusel ikka kevadisel ajal.

Sel aastal oli mõte tähtpäeva tõsisemalt märkida ja seepärast tehti ettepanek kahepäevaseks kohtumiseks. Ettepanek võeti Läti poolel meeeldi vastu.

Reedese koolipäeva lõunaks, kui külalised kohale jõudsid, kogunes koolipere koos külalistega võimlasse kontsert-aktusele. Aktust läbis kõnes ja tegevustes ajajoon, mida mööda on sõprus seni astunud ja siiani jõudnud. Õpetaja Koidu Vaks'i teadmise ja mäletamise toel sidus see joon aktuse kava. Isegi ratastega matkajad sõitsid aktuselt läbi, et asja algus tõesti kõigile mõistetav oleks. Loo sellest, mida kokkusaamistel tavaliselt koos ette võeti, töid kõigi ette tänased õpilased. Lõkkeõhtud, laul ja tants, ringmängud, pioneeririvistused, mõõduvõtt spordis. Kõiki tegevusi märkis ka pildimaterjal, mida järjest välja pandi ja mis aktuse lõpuks ajalooesineaks kujunes. Külakostiks oli külalistel kaasas mitu suurepäraselt

esitatud laulu ja rahvatantsu. Koos tehti suur ühisplilt, mis hiljem ka sõpradele raamituna kaasa sai.

Päevadesse mahtusid linnaekskursioon Viljandis, sportlikud tegevused ja meeskonnamängud kooli juures, disko ja palju-palju suhtlemist. Sel korral andis liisaaega suhtlemiseks ka see, et sõbrad ööseks jäid- õhtu sai pikem ja hommik algas varem. Õpitud võõrkeeled ja kehakeelgi kulusid marjaks ära.

Kõik asjaosalised jäid kahe päevaga, mis ka ilmataadi poolt toetatud olid, väga rahule. Kocenu kooli direktor Dainis Trezins arvas, et me ei soovi sõprusele veel 60 aastat, vaid soovime, et see kestaks igavesti. See on ka meie arvates väga hästi ja selgelt sõnastatud soov.

Luule Tiirmaa

Paistu Kooli eripedagoog ja vilistlane

Koolivaheaeg muudab busside graafikuid

Seoses suvise koolivaheajaga toimuvad bussiliikluses igaaastased muudatused suveperioodiks.

Alates 11. juunist ei ole käigus linnalähiliin nr 7 Männimäe – Paalalinn – Männimäe.

Alates 17. juunist sõidavad kõik maakonna bussiliinid koolivaheaja sõiduplaanide järgi ning käigus ei ole järgmised liinid:

Nr 12 Viljandi – Holstre – Mönnaste – Väluste – Mustla

Nr 13 Viljandi – Metsküla – Kildu – Suure-Jaani

Nr 21 Viljandi – Ramsi – Viljandi

Nr 36A Viljandi – Karula – Auksi – Saarepeedi – Karula – Viljandi

Nr 43A Kärsna – Mustla – Kärsna – Pahuvvere – Kärsna

Nr 54 Viljandi – Paistu – Öisu – Abja-Paluoja – Möisaküla

Nr 63 Viljandi – Köpu

Nr 66 Viljandi – Viiratsi – Sillaotsa – Viljandi

Nr 67 Karksi-Nuia – Ainja – Karksi – Kärsna – Karksi-Nuia

Nr 68 Viljandi – Pärsti – Viljandi.

Bussiliinil nr 16 jääb käima kell 14.20 Suure-Jaanist väljuv liin, mis sõidab Pikkmeetsa peatuseni kolmapäeviti ja reedeti.

Maakonna õpilaskaardid suletakse alates 23. juunist ja avatakse uuesti 1. septembrist.

Bussiliin nr 15A Viljandi – Vana-Võidu – Viljandi ei ole käigus alates 26. juunist kuni 31. augustini 2017.

Viljandi maavalitsus

Valma naisteklubi lõpetas hooaja

Taas on käes kevad valguse, öitsemise, lillelõhna ja linnulauluga. Selja taha jäid pikad pimedad sügis- ja talveõhtud, mida igauks püüdis täita hobitegevuste ja mõnusate kaaslastega.

Valma infopunkt või suupärasemalt – külamaja – on üks hubane koht, kus kohalikule rahvale meeldib koos käia. Äsja täitus sel kenal paigal 10 aastat tegutsemise alustamisest. Hakkaja majapere naise Anne Schvede korraldamisel saavad siin läbi viidud kõik kohalikud peod, tähistatud tähtpäevad ja koos käidud erinevate harrastuste viljelejalatel.

Neist üks arvukamate osalejatega on naisteklubi – liikmeid peale kahekümne, noorim alles emme põlvel istuja ja vanim... no kes siis tihkab naisinimeste vanust päris täpselt mainida, aga ikka üle seitsmekümne. Sellelgi aastal oli meil õige mõnus hooaeg. Kutsusime külalisi ja käisime ise külas, õppisime uut ja tuletasime meelde vanu tarkusi. Markantseim külaline oli vist Contra, või hoopis tiibeti helide ja massaažiga raviija, või äkki hoopis Metsamoor. Kõigiga veedetud õhtupoolikud olid huvitavad, samuti ühised teatrikäigud ja muud väljasõidud.

Selle hooaja lõpetas ekskursioon Raadile ERM'i. Sealt saadud elamused olid tõesti huvitavad. Hoone ise välisilmelt ootamatult lihtne, lamades suht lagedal maastikul nagu ammuli lõugadega Põhja konn, aga peites oma sees loendamatu väärtusi meie rahva minevikust. Nii suur, avar, lausa hoomamatu oma kaasaegsete

Valma naisteklubis käis külalisena Contra

digivõimalustega, kuid ladus korraldus ja ringkäik teadmistest tulvil ja sõnaosava giidi saatel andsid korraliku ülevaate. Hiljem jäi aega ka omal käel süvenemiseks. Olen kindel, et seal võiks kordi käia ja aina uut ja huvitavat avastada, kui endal huvi ja aega on. Enne koju tagasi sõitmist käisime ka Tartu Botaanikaaias. Tänavune hiline kevad peitis veel oma kõige värvikamat ja lopsakamat aiailu, aga maainimese silmale leidis eksootikat just palmimajas. Lõpuks võis väsinud, kuid igati rahul reisiseltskond koduteele asuda.

29. mail tulime veelkord kokku hooaja lustikumaks lõpetamiseks. Tuletasime meelde nähtut – kogutut ja õnnitlesime maikuu sünnipäevalapsi. Kaetud oli küluslik peolaud. Ei raatsinudki nagu laiali minna, aga eks suur suvi ootab kärsitult igaüht oma tööde ja tegemistega. Naisteklubi peab suvel pausi, aga külamaja küll mitte. Ees ootavad tähistamist lastekaitsepäev, siis varsti jaanituli, kaluritepäev jne.

Aga meie kohtume naisteklubiga taas sügisel. Kaunist ja päikeselist suve kõigile!

Liivi Laur
Naisteklubi liige

Vest päästab veest!

Viimastel aastatel on tunduvalt elavnenud liiklus meie jõgedel ja järvedel. Sellest annavad tunnistust sadamakaid, mida üha laiendatakse ja juurde ehitatakse. Samuti ei saa puhkepäevadel jätta märkamata mööda maanteed autode järelkärudel veekogude äärde veetavaid kaatreid ja paate, mida õhtupoole veeskamiskohas jällegi kärule upitatakse.

Aluseid on mõningatel veekogudel sedavõrd palju, et harv pole juhus, kus võimsat kaatrit katsetada otsustanud kapten seab lainetusega ohtu väikse paadi ehk "päklikoorega" veekogule ilusat loodust nautima või kalaõnne otsima tulnud matkasõbra. Vee peal ja vees varitsevad väikelaeva ja selle juhti peale teiste "liigikaaslaste" muudki ohud. Meie veekogude vesi on enamjaolt läbipaistmatu, mis tähendab, et isegi väikesel kiirusel pole näha veepinna all varitsevaid takistusi. Muutuv veetase ja tuuled kannavad

omakorda prügi vee peale, millega kokku põrgates paat puruneda ning sõitjad uppumisohtu sattuda võivad. See kõik nõuab ühelt poolt ettevaatust liiklemisel, teisalt valmisolekut õnnetusteks, mis enamasti ei hüüa tulles. **Viimast tõe meeles hoides tuleb vee peal viibimise ajal alati ka kogu aeg kanda päästevesti!**

Viimati päästeameti algatusel läbi viidud uuringus vastasid inimesed küsimusele: "Kas päästevestist on alati vajalik veesõidukiga sõidul?" 86% jaatavalt. Samas küsimusele: "Kas te kannate paadisõidu ajal päästevesti?" vastas jaatavalt ainult 51% küsitletutest. Päästevesti rolli elupäästjana tuleb päästeamet seekord vee peal liiklejatele meelde suvise kampaniaga. Selle ajal kõlavad nii tele- kui raadioeetris tähelepanu

kõitvad sotsiaalreklamid. Ühtlasi jagame informatsiooni erinevat tüüpi vestide ja nende omaduste kohta rahvaüritustel ning sotsiaalmeedias.

Jõgedel ja järvedel veesõidukitega liiklejate seljas on juba praegu üha enam näha päästeveste. Paljudel on vest selga ka õigesti kinnitatud, mitte pelgalt moepärast. Kuid tasub mees hoida, et pooled eelmise aasta 46 uppumissurmast juhtusid just Lõuna-Eestis, kus on rohkesti siseveekogusid. Seega on meie veeohutuskultuuris uppumiste ennetamiseks veel palju ära teha. Selleks vaata kõige pealt, et vest oleks õigesti seljas endal, lapsel ja sõbralgi, sest: **Kes armastab elu, see kannab päästevesti!** Uuri lähemalt vesti õige kandmise ja eri tüüpi vestide kohta internetist <http://veeohutus.ee/vest/>.

Riivo Mõlter
Lõuna päästekeskuse ennetusbüroo nõunik

Koos võõrustajatega Rautalampis asuva Mati Lohe Kooli ees

Fotod: MARIKA KIVISTIK

Külaskäik sõpruskooli Soomes

Viljandimaal asuv Paistu Kool ja Soomes, Rautalampis asuv Mati Lohe Kool on olnud sõprusühete veerand sajandit. Sõprusuhted said alguse kahe Pieksamäki pärit soomlase rännakust Eestisse. Sattunud nood Paistu kooli ja rääkinud seal, kui tore koht on Rautalampi ja kuidas Mati Lohe kool sobiks Paistu koolile sõbraks. Õppeasutuse tolleaegne direktor Marja Kurm haaras võimalusest ning 1992. aasta sügisel külastasid Rautalampi õpilased Paistut. Sellest ajast peale kohtutakse igal aastal: kord on võõrustajaks paistukad, järgneval aastal rautalampikad.

Selle aasta maikuu külastasid oma sõpruskooli Rautalampis kaksteist Paistu kooli õppurit.

Soomelamusi meenutab 8. klassi õpilane Mihkel Eek:

“Soomereis algas pühapäeva, 21. mai hommikul. Sõit oli päris pikk, 12 tundi ja sisaldas nii bussi- kui ka laevasõitu. Kohale jõudsime alles hilisõhtul. Kohtusime võõrustavate peredega ja läksime reisirist väsinuna magama. Esmaspäeval läksime koos majutajatega kooli. Hommikusel kogunemisel suures saalis tervitas meid kooli direktor, pidime ka ennast tutvustama. Sellele järgnes viktoriin Soome ja Eesti teemadel. Kasutusel olid tahvelarvutid, viperused internetiühendusega ilmsesid ka seal ja võitja jäi selgusetuks. Aga saime Soomest rohkem teada ja mõni ununenud fakt Eesti kohta meenus ka. Pärast koolimajaga tutvumist suundusime kohaliku muuseumi. Rehielamu ja kirikuvene ja näitus “Soomelabariik 100”, andsid aimu kultuuri ja ajaloo sarnasusest aga ka erinevusest. Pärast lõunasööki läksime männimetsa disc-golfi mängima. Meid jagati gruppidesse ja pidime läbima raja segavõistkonnana ning lugema ka punkte.

Vaade Puijo tornist ulatus kaugele

See oli tore vaheldus ja nalja sai ka palju. Õhtul käis osa peresid oma külalistega lähedal asuvas rahvuspargis, teised veetsid aega kodudes.

Teine päev möödus linnas nimega Kuopio. Bowlingu, Puijo vaatetorni külastus ning lõunasöök Rax-is olid meelde jäävad ja elamusterohked. Saime teada, et Kuopio ja Puijo omavad tähtsat osa Soome mürdmaasusutamise arengisloos. Aastal 1887 toimusid seal Soome esimesed suusavõistlused. Praeguseks on seal kaks suusahüppetorni ja korraldatakse rahvusvahelisi hüppevõistlusi. Mäenõlvadel ei olnud lumi veel sulanud. Õhtul käisime kõik koos jalgpalli mängimas.

Kolmapäeval külastasime Pieksamäki asuvat ametikooli koos 8. klassi õpilastega. Meile tutvustati erialasid, mida seal õppida saab. Vaevast, et keegi meist sinna õppima läheb, aga veendusime, et seal on kaasaegsed võimalused erinevate ametite õppimiseks: näiteks metsanduse

eriala masinad, millega õpilased harjutavad, on tänapäevased ja reaalset tuleviku töökohas kasutusel. Metallieriala õppeklassis töötas 3D printer ja üks õpilane demonstreeris keevitust simulaatoril. Lisaks eelpoolnimetatutele õpivad seal juuksur-kosmeetikud, kokad, autotehnikud, elektrikud – seega on Rautalampi noortel olemas ametikool, kus põhikooli järgselt eriala omandada – nii nagu VIKK meie noortele pakub. Õhtul oli lõpudisko. Peaaegu mitte keegi ei tantsinud, me lihtsalt suhtlesime omavahel ja see oli isegi põnevam. Neljapäeva hommik oli pisut kurb, sest ees ootas lahkumine ja koju sõit. Kolm päeva Rautalampis olidki möödas. Alguses võõrad inimesed olid saanud tuttavaks, juba hakkas nii põnev, et oleks tahtnud seal kauem olla. Järgmisel kevadel ootame sõpru külla.”

Teksti toimetanud inglise keele õpetaja
Marika Kivistik

Suvele vastu Viiratsis

Viimane maikuu päev annab märku kultuuriasutuste ringitegevuse ametlikust lõpust, kuna selle päeva lõppevad ringijuhtide töölepingud. Suvi on peagi algamas. On õige aeg heita pilk lähiaja tegemistesse nii enne kui ka pärast.

Viiratsi rahvamaja viimane maikuu päev ei toonud kaasa ainult ringijuhtide töölepingute lõppemise vaid ka suurepärase kontserdi "Piirideta pärimus". Head asjad sünnivad ikka läbi koostöö. Nii seegi kord. Meie maja pakkus kontserdi tarbeks ruumid ning finantsilise poole ja Viiratsi ja Holstre koolid omalt poolt väga toreda publiku. Kontsert kuulub Viljandi Pärimusmuusika Aida tegevuste loetellu, mille sihtgrupiks ongi koolilapsed. Soovitan seda rubriiki kindlasti edaspidigi jälgida. Sel korral olid teejuhtideks Ukrainast pärit klassikalise haridusega muusik Ruslan Trochynsky ja Eesti pärimusmuusik Juhan Suits. Lisaks pillide tutvustamisele kuulsime mõnusaid lugusid elust endast.

Mai keskel toimus mitmeid suuri sündmusi nagu kevadkontsert, kahe käsitööringi ja laste kunstiringi näituste avamine ning kontsertreis maja kolme kollektiiviga Sõmerusse Lääne-Virumaal. Kõigel ei jõua leheveergudel paraku pikemalt peatuda.

Vahetult enne lehekuu saabumist korrasime koristustagute raames Viiratsi suvelava oksarisust ja puulehtedest, et jaaniaeg võiks meie õuele tulla. Seekord tuleb ta pisut varem kui tavaliselt. Nimelt täpselt pööripäeval 21. juunil. Tegevused algavad juba kell 18.00, mil toimub kalapüügi võistlus. Pool kaheksa anname oma maja isetegevuslastega kolmveerandtunnise kontserdi. Pool üheksa algab lastele kauaoodatud otsimäng. Sel aastal on otsimiseks kaks ala st väikestele üks- ja suurtele lastele teine. Öhtusel prallel astub üles ansambel "Pohmell". Enne seda 21.00 süütame jaanitule traditsioonilises paigas sel juhul, kui linnud on oma pesitsemisega lõpule jõudnud. Mida see tähendab? See tähendab seda, et sel aastal valmis jaanilõke nii varakult, et paljud linnud otsustasid sellest oma kodu teha. Liigne agarus ei pruugi just alati ogaruseks muutuda, aga seekord sedamoodi. Peolt ei puudu puhvet ja ka muud lõbusused. Tantsuile tuleb seekord kõhutantsijatelt ja täpselt keskööl algab tuleetendus. Olete kõik oodatud!

Maire Paju,

Viiratsi rahvamaja juhataja

Ukrainlane Ruslan pikka karjasepasunat demonstreerimas

Väikesed kandlemängijad Viiratsi kevadkontserdil

Vaibakudjad käsitööringi näitust maha võtmas

Viljandi Vallavalitsuse 30.05.2017 korraldusega nr 475
algatati Sinialliku külas Sooniku tee 4
katastriüksuse detailplaneeringu koostamine.
Planeeringu peamine eesmärk on elamumaa
ehitusõiguse määramine.
Olulise keskkonnamõjuga tegevusi ette ei nähta.

Viljandi Vallavalitsuse 13.06.2017 korraldusega nr 576
algatati Vana-Võidu külas Ülase
katastriüksuse detailplaneeringu koostamine.
Planeeringu peamine eesmärk on ehitusõiguse
määramine elamu ja kõrvalhoonete ehitamiseks.
Olulise keskkonnamõjuga tegevusi ette ei nähta.

Elupäästja

Kes meist ei oleks kuulnud sõna “elupäästja”. Ei, juttu ei tule kuulusest või autasudest, vaid hoopis inimlikkusest, kellegi hädas oleva inimese aitamisest!

Raske liiklusõnnetus

Seekord on kogu lugu minust endast. Oli 1988. aasta 8. novembri pealelõunane aeg Viljandi linnas. Juba paar nädalat oli väljas kõva pakane olnud, enne seda aga olid suured lumesajud. Uuel tänaval oli lumi kokku tallatud ja libedaks sõidetud. Kui hakkasin tänavat ületama, hüppasid vormis Vene dessantväelased üle kõrval oleva 2,5 meetrise plangu. Jäin seisma, kuid samal ajal tuli linavabriku poolt vähemalt 70-80 tunnikiirusega keset teed sõitev Žiguli. Proovisin veel tagasi hüpata, kuid see ei õnnestunud, sest liivatamata tänav oli väga libe. Auto lendas mulle otsa. Masin tabas mind sellise võimsa löögiga, et parema jala mõlemad sääreluud said lahtise murru. Isegi kuulsin oma kontide murdumise kaja vastasolevatelt Tallinna tänava majadelt. Samuti sain tõuke paremalt poritiivalt, siis salongi tuuleklaasilt ning lõpuks tegin 7–8 meetrise õhulennu ja maandusin peadpidi külmunud teel. Auto aga kihutas minema.

Jäin teadvusega tänavale lamama. Kui meelemärgkusele tulin, nägin laviinina enda peale tulemas kihutavaid autosid. Karjusin appi, et neid ei lastaks mulle otsa sõita. Varsti oli kohal ka kiirabi.

Samal ajal ootasid mind Viljandi bussijaamas abikaasa Reet ja 5-aastane tütreke Salme. Pidime Rakveresse mineva bussiga ära sõitma, sest järgmisel päeval oli vaja toonases elukohas tööle ja lasteaeda minna. Kui info juhtunust nendeni jõudis, ei olnud midagi parata, perel tuli siiski lahkuda ja mind viidi Viljandi haigla traumatoloogiaosakonda.

Haigla transpordikärul seoti mu käed ja jalad raami külge, samuti kinnitati ka pea. Seejärel lähenes mulle valges kitlis doktor, käes elektritrell ja laskis puuriga minu kannaluusse. Lendas kõrbenud liha- ja kondipuru ning auk oligi sees. Seal torgati läbi metallist polt, mind viidi palatisse, visati voodisse ja murtud jalg tõsteti voodist vähemalt 40 cm kõrgemale, voodi külge kinnitati veel üle ploki terastrossi otsa raskuseks pommid. Seda nimetatakse venitamiseks. Pärast sellist traumat tõmbavad lihased ja kõõlused kokku. Et luid hiljem ühendada saaks, tuleb need venitada samasse pikkusesse tagasi nagu olid enne tervena.

Jalg ei parane

Juba oli möödunud 7–8 kuud, kätte oli jõudnud juunikuu teine pool. Paaril korral prooviti jalg kipsi panna, aga paraku luude kokkukasvamist ei toimunud.

Ilmar ja Arnold. Minu tänuvisiit hr Arnold Partsi kodus kolmandal jõulupühäl 2016. aastal Kitsevälja talus.

Foto: SALME KIKAS-TOOM

Arstide poolt pakuti mulle võimalust jalg amputeerida, kuid sellest keeldusin kategooriliselt ning palusin end hoopis lõpuks haiglast välja kirjutada. Tütar ja abikaasa tulid mulle haiglasse vastu ning seal tõi üks juhuslik auto meid Viljandi bussijaama. Mehed tassisid mind Viljandi-Väluste-Mustla bussi peale, mis tõi meid Saaresilla peatusesse. Mind aidati bussist välja ja jäin karkude najal peatusesse seisma, et ehk peatub mõni masin, võtab meid peale ja viib 3 km kaugusele koju.

Autosid liikus mõlemas suunas, kivid lendasid rataste alt ja rasked tolmupilved järel. Naine ja tütar püüdsid käemärgu-andega peatada kõiki möödujaid, kuid keegi ei jäänud seisma. Vastupidi, mõni lisas hoopis kiirust. Oli ju kooperatiivide moodustamise aeg, ilmselt tahtsid kõik ruttu ratsa rikkaks saada. Paistis, et kedagi ei huvitanud tee ääres olevad inimesed, karkudel seisev habemik ja ema lapsega.

Taevast aga löömas kuum juunipäike ja oli tuulevaikus. Käes oli keskpäev ning minu jõud hakkas raugema. Kukkusin tee äärde pikali ja teadvus tahtis kaduda. Tütreke noppis võilillelehti ja pani neid mu nääle peale ning nuttis: “Issi, ära sure, olen sinu kalli-tütrel!” Masinad aga kihutasid ühes ja teises suunas. Abikaasa jooksis veel vahepeal lähedal asuvasse Jüriado talle, et seal natuke vett küsida või kiirabi kutsuda, kuid paraku ei olnud seal keegi kodus.

Kui nüüd mõni noorem lugeja imestab, et miks me lihtsalt mobiiliga abi ei kutsunud, siis sel ajal oli terves NSV Liidus ainult üks mobiiltelefon ja seegi Mihhail Gorbatšovi käsutuses. Selle kinkis talle just nüüd hiljuti lahkunud Soome Vabariigi president Mauno Koivisto.

Päästja Volgaga

Niimoodi möödus paar tundi. Nägu kattus juba paksu teetolmuga. Keegi ei peatunud isegi huvi tundmaks, et mis on juhtunud. Ja siis tuli Viljandi poolt Volga. Pidurite krigisedes jäi auto meie juures seisma. Masinast astus välja keskmist kasvu 40-nendates aastates meesterahvas

ning küsis, et mis juhtus ja kas vajasime abi. Abikaasa rääkis ära, et tulime haiglast ja bussiga, sest takso raha ei olnud, et otse koju sõita ning nüüd oli vaja veel peatusest 3 km kaugusele Uusna koolimaja lähedale Adoni talusse saada. Võõras küsis kohe seepeale, et kas nimi on Kikas ja oli kohe nõus meid aitama.

Abiandja avas Volga tagumised ukSED ja koos abikaasaga sikutasid nad mind tagaistmele. Paraku kipsis jalg kokku ei sugu ja nii tuli jalg lahtisest autoaknast välja tõsta. Naine istus tütreaga ette ja sõit Adonisse sai alata. Õnneks oli vend Toivo kodus, kes mind masinast välja ning tuppa tassida aitas. Olin nii läbi, et minust ei olnud kohe isegi täna. Alles hiljem sain teada, et see mees oli Gagarini nimelise näidis-sovhoostehnikumi peadirektori asetäitja Arnold Parts. Niimoodi see asi aastateks soiku jäigi.

Möödus veel palju aega, enne kuiervis paranes. Lõpuks tuli Tallinnas Arnold Seppo kliinikuski olla, sadu ja sadu vutimune ja nende koori süüa ning Anatoli Kašpirovski teleraviseansidki läbi teha, enne kui jala uuesti alla sain.

Usk imedesse ei kadunud

Vutimunade kohta lugesin toonase ajalehe “Edasi” artiklist, kus Jaapani teadlased kirjeldasid, et vutimuna koortest olev aine kiirendab murtud luude kokku kasvamist. Täpsemat kirjeldust tarvitamise kohta ei olnud. Kirjutasin siis kirja oma kõige vanemale vennale, Ülole, ja palusin temal Kaarepere vutifarmist, mille direktoriks Villu Reiljan oli, mulle suuremas koguses mune tuua. Mujal Eestis suuri vutikasvandusi siis ei olnud.

Vend töigi mulle 600 muna! Algas munade söömine toorelt, keedetult, praetult ja närisin ära ka kõik koored. Iga päevaga aga kehakaal kasvas. Seega tuli munade söömine lõpetada ja tarvitada ainult koori. Et need paremini alla läheks, jahvatasin pestud ja kuivatatud munakoored kohviveskis pulbriks. Niimoodi siis võtsin iga päev pool tundi enne sööki dessertlu-sikatäie kooretolmu.

Samal ajal hakkasid NSV Liidu Kesktelevisioonis Anatoli Kašpirovski teleraviseansid, mis pidid aitama kõikidest haigustest ja pahedest vabaks saada, sh kinni kasvatama kõik katkised luud ja kondid. Mina muidugi uskusin täielikult.

Tallinnas Seppo kliinikus pandi lõpuks jalg ka õigesti kokku ja korralikult kipsi. Kui siis paluti mõne kuu pärast tagasi näitama tulla, oli peaarst dr Kõöp'i imestus ikka väga suur, kui kips ära võeti ja suuresti tervenendud jalg, mida Viljandis maha saagida taheti, vastu vaatas. Rääkis doktorile kõik "imevigurid" ära nagu juba eespool kirjutas on ja hea arst vastas selle peale, et kui selle jala luud peaksid tulevikus uuesti murduma, siis antud kohast need küll enam mitte kunagi katki ei lähe. Hiljem kutsuti mind Tartu Ülikooli arstiteaduskonna tudengite ette sellest rääkima, kus näidati ka minu katkise jala röntgenvõtteid enne ja pärast.

Käbi ei kuku kännust kaugele

Kui jalg oli paranenud ja jälle liikuda sain, tahtsin kord tütreaga Uusna koolimaja juurest lapse vanavanemate juurde Tarvastusse minna. Kuna bussi ei käinud, siis mõtlesime juhusliku auto peale hääletada. Järsku ligineski selja tagant Žiguli ja peatus ise. Juhipoolest aknast vaatas välja noor kena naine ning tundis huvi, et kuhu oleme teel. Meie sihtkoha peale ta küll vastas, et nii kaugele ei sõida, kuid oli siiski lahkesti nõus meid edasi viima.

Auto tagaistmel istus väike umbes paariaastane laps jalg lahases ja selgus, et nad tulid Viljandi haiglast. Väluste kandis näitas ta käega oma kodu suunas. Olin vahepeal vennalt teada saanud, et seal kuskil elas ka härra Parts ja nii küsisingi, et kas too noor naine ehk Arnoldi tütär ole. Sain rõõmsalt jaatava vastuse ja meid viidi kuni Laanesillani. Täna meid noort lahket ema ja peagi saime edasi ühe veterinaarteenistuse auto peale, kus ka roolis naine oli, kes meid soovitud kohta kohale viis.

Mõtted möödunust

Ühtelugu aga mõtlen, mismoodi ma saaksin tänada toonast abiandjat – elupäästjat, viimast Viiratsi riigimajandi direktorit, härra Arnoldi. Olgu eeskujuks teistele, et tee ääres abituna näivad tegelased ei ole alati joodikud ja muidu päevavarjad, vaid tavalised lihtsad inimesed ning samas kunagi ei tea, millal endal võib ootamatut abi tarvis minna.

Täna kogu südamest Arnoldit ja tema tütart Ave heatahtliku abi eest. Peaksid seliseid inimesi maailmas rohkem olema. Seoses läheneva Võidupüha ja Jaanipäevaga, soovin Arnoldile ja tema perele tugevat tervist ja kõike paremat!

On veel mehi Euroopas, hr Arnold!

Samuti soovin ka kõigile lugejatele rõõmsaid tulevaid pühi ja ilusat õnnestustevaba suvepuhkust!

Ilmar Kikas, Adoni

Omal ajal toimunud kutsealavõistlused Viljandi Nädissovhoosis

Viljandi Nädissovhoosis peeti iga aasta jaanipäeval osakondadevahelisi mõõduvõtmisi kutsealadel tavalise köieveo, vägikaika tõmbamise, sangpommi tõstmise ja teiste rahvalike alade kõrval. Kui algul olid need kavas vaid autojuhtidele ja traktoristidele, siis 1978. aastast lisandus agronoomide võistlus. See koosnes kümnest alast: heintaimede, mineraalväetiste, heinaseemnete ja umbrohuseemnete tundmine, viktoriin, erialaste ülesannete lahendamine, granaadi täpsusvise, maa raskuse määramine, mõõtmine sammudega. Algul oli kavas ka kuulitõuge, kuid hiljem jäi see kõrvale.

Võistkonna suurus oli piiramata, kuid arvesse läks igast võistkonnast kahe parema tulemus. Peakohtunik oli peagronoom Vello Korts. Kuna mul olid võistluskogemused, treenisin Pärsti osakonna brigadir. Agar õppija oli Kari Vomm, Endel Piir ja Erna Ilves. Ühel aastal oli võistlemas ka Heino Ott. Brigadir Vello Vöidole õpetasin väetisi ja põllu ääres taimi, kuid võistluspäeval Vellot polnud. Eks tõsine töömees pidas seda rohkem noorematele sobivaks. Ise ma ei võistelnud vaid olin abiks kohtunikuna.

Minu kohtnikuks olemist soovis ka Vello Korts. Juhendi koostamisel võtsime aluseks tollal uuendusliku 10 üksikalaga juhendi. Varem koosnes agronoomide võistlus neljast alast. Heinaseemned ja umbrohuseemned pani võistlustel välja (Voll) Voldemar Rumvolt. Ta oskas leida selliseid seemneid, mis võistlajad eksitusse viisid – nii öelda "tõmbekaid".

Kes siis võistlesid?

Pärilt Väino Kurvits, Puiatust Jaan Kivi, Heimtalist Madis Pooland, keskuse võistkonnast kogenud agronoomid Hilja Lumiste ja Rein Kunts. Veel Aino Kaur jt. Kõik nimed korraga ei meenu. Rein Kuntsil olid varasemad agronoomide kutsealavõistluse kogemused ja need tagasid edu. Nüüd mõtlen, kuidas tollal juba paljud eakamad agronoomid selle võistlemise omaks võtsid. See polnud lihtsalt käsu korras võistlemine, rohkem erialane huvi.

1982. aastal, kui töötasin Viljandi katsepunktis, valmistasime võistluse ette koos Voldemar Rumvoltiga. Eks heintaimede kimpude võtmine Murru põllult jäi viimasele minutile. Pärsti osakonnajuhataja Mati Mätlik oli jõusöödatsehhist toonud raskuse määramiseks kotid teraviljaga. Nende kaalu pidi määrama silma järgi, käega võis kotti tõsta. Saanud kotid läksin nendega kiiresti Savikoti söökla köögist läbi ja pistsin lisaraskusena kokkadelt saadud kaks ühekilost tangupakki

kotti. Raskuse määramisel eksisid Pärsti osakonna agronoomid Erna ja Endel täpselt kahe kiloga. See oli piisavalt suur eksimus, et esikolmikust kaugele jääda. 1982. aastal Savikotis peetud jaanipäevavõistlustel oli nädissovhoosi autojuhtidele traktoristidele ja agronoomidele konkurentsi pakkumas ka katsepunkti töötajad. Agronoomidest võitiski tookord 10 üksikalaga kutsevõistluse katsepunkti agronoom Evi Lette.

Mehhanisaatori mitmevõistlust tegi katsepunktist Heinar Mesi ja autojuhi oma Aivar Stern. Agronoomide kohtuniku ameti kõrvalt jõudsin ka ise mehhanisaatoritega kaasa võistelda. Eks vigursõit taktoriga, kus tuli tagurdada kitsenavas kaarega koridori oli minu jaoks paras pähele. Aga päris viimaseks ei jäänud.

Üldiselt spikerdamist võistlustel ei harastatud. Kes teadis vastuseid see teadis. Usun, et toonased agronoomid meenutavad neid võistlusi kui vaheldust igapäevatoos. Jaanipidu peeti 1982. aastal Savikotis Musumäel, kuhu osakonnajuhataja Mati Mätliku eestvedamisel oli ehitatud laululava ja tantsupõrand. Mati oli hea pidude hing nii Päril kui Pärsti osakonnas. "Männik, Mölder, Mändmets ja Mätlik" oli Matil üks levinud ütlemine... Sangpommi tõstmises oli hoos Valter Palm ja köieveos Pärsti osakonna meeskond. Nendel aastatel olid Pärsti köieveo meeskonnas Tiit Tisson, Ants Mumma, Ülo Kalvik, Fjodor Mihhailov, Valter Palm.

Kolm zootehnikut

1981. aastal peeti Viljandi Nädissovhoosis ka zootehnikute võistlust. Oli kolm võistlajat. Peep Puna, Anne Pinta ja mina. Selline oli ka paremusjärjestus. Õppisin enne lüpsimasina lahtivõtmise ja kokkupaneku ja söödad ja nendes söötühikud selgeks Vana-Võidus Heldur Koolmeistri juhendamisel. Siiski ei suutnud ma päris zootehnikutega nendel aladel konkureerida. Kuigi granaadi täpsusvise ja viktoriini õnnestusid jäin tasavaagises võistluses viimaseks. Lohutuseks olin siiski espool neid majandi zootehnikuid, kes vahetut teadmiste kontolli pelgasid ja võistlustel ei osalenud.

Viljandi Nädisovhoosi kõige kõvem kutsevõistleja oli Valter Palm, kes võitis mitmel korral ka rajooni mehhaanikute võistlused. Tema trumpalad olid traktori vigursõit, tehniline mõõtmine ja sport. 1982. aastal käisime koos Tartus Eesti noorte kutsevõistlustel Viljandi rajooni esindamas. Sellest on jäänud EPA aulas tehtud foto.

Heino Laipea

Paistu rahvamaja tegemisi

Paistu rahvamaja pakub huvitegevust mudilastest eakateni 15. ringis ja klubis, kus käib koos ja kuhu kuulub ligikaudu 160 inimest.

Kaunil 26. mai õhtul toimus Paistu rahvamaja meeleolukas kevadkontsert, kus kõik kollektiivid esinesid väikese osaga talve jooksul õpitust.

Möödunud sügisel alustas taas tegevust laste lauluring Valli Pange juhendamisel. Lapsed astusid üles väikeste vallakodanike vastuvõtul Ramsil, rahvamaja laste jõulupeol, vabariigi aastapäeva kontserdil, emadepäeval ja kevadpeol. Samuti osaleti Viljandi valla laste lauluvõistlusel, kus Taivi All saavutas 5-6 aastaste vanusegrupis esikoha. Juhendaja saavutas lastega hea kontakti ning lauldi rõõmuga.

Paistu, Holstre ja Heimtali kooli ning rahvamaja koostöös teguseb kolm laste tantsurühma Kristi Pajuste juhendamisel. Lapsed harjutasid hoolega, läbisid tihe-da konkursiõela ja sõidavad Tallinnas toimuvale noorte laulu- ja tantsupeole “Mina jään”. See on supertulemus, olen Kristi ja laste üle väga uhke! Samuti tantsiti Viljandi laulu-ja tantsupeol “Vaade koduaknast”.

Meie staažikas naisansambel Helve Tähise juhendamisel osales maakonna vokaalansamblite päeval, kus teda pärjati kõige naiselikuma ansambli tiitliga. Laulurõõmu viidi veel kirikutesse, hooldeasutustesse ja rahvamaja sündmustele.

Meil tantsivad ka eakad proudad Maie Roosimaa juhendamisel. Osaleti maakonna memme-taadi peol Suure-Jaanis ning sõidetakse ka Lõuna-Eesti memme-taadi peole Võrru.

Paistu on tuntud ka oma arvukate naisrühmadega, neid on meil tervelt kolm: sügisel oma kahekümnendat sünnipäeva tähistanud “Anna-Minna” ja mõned aastad vähem tegutsenud “Lust” ning “Kuremari”. “Kuremari” teeb oma igapäevaseid proove Holstre kooli võimlas. Kõiki rühmi juhendab Kristi Pajuste. Naised esinesid maakonna laulu-ja tantsupeol, osaleti öötantsupeol, naisrühmade tantsupäeval ja suvel sõidetakse folkloorifestivalile Bulgaariasse.

Paistus on ka pikalt näitemängu tehtud. Möödunud sügisel asuti õppima Aire Pajuri “Pime tuba” ainetel loodud draamat “Mamma”. Trupp osales maakonna täiskasvanute teatripäeval, kus teda pärjati peaauehinna ehk *Grand prix*’ga. Juba on jõutud mängima Paistu ja Tänassilma rahvamaja lavalaudadele. Suvel ootab ees üleriigiline külateatrite festival ja veel mitmed esinemised. Truppi juhendab Andres Linnupuu. Trupp võtab vastu esinemiskutseid!

Rahvamajas tegutseb ka laste ja täiskasvanute käsitööring, kelle poolt oli kevadkontserdit kaunistamas mitmekesine näitus. Samuti aitasid käsitööringi lapsed

Paistu laululapsed Valli Pange juhendamisel

Fotod: ANDI INNU

“Paistu mudilased” ja “Anna-Minna” esitavad tantsu “Maa tuleb täita lastega”

Paistu rahvamaja näitering etendusega “Mamma”

kaunistada lava vabariigi aastapäevaks. Ringi juhendab Antonina Eek.

Meil on võimalus ka oma tervise eest hoolt kanda, tegutsevad tervisliku toitumise klubi Eve Mälgandi juhendamisel ja tervisevõimlemise rühm Madis Parmu juhtimisel.

Kord kuus käivad koos eakad, et tähistada sünnipäevi, vaadata-kuulata külaliste esinemisi, tantsu lüüa ja külaudiseid vahetada. Klubi tööd juhib Piia Mänd.

Samuti kohtuvad igal neljapäeval poisid, et koos kokata, maastikumängu mängida, mõistatusi lahendada ja muidu

mõnusalt aega veeta. Poisteklubi veab samuti Piia Mänd.

Rahvamajas on ka toimunud meeleolukad ja rahvarohked peoõhtud, kuhu on rahvast kokku tulnud üle maakonna.

29. juulil tähistame Paistu 783. aastapäeva, kuhu olete kõik oodatud! Saab sportida, näitemängu vaadata, tantsu lüüa ja muidu mõnusalt aega veeta!

Täna kõiki ringijuhte ja rahvast selle eest, et Paistu rahvamaja ikka elab!

Meeldivat suve ja uute kohtumisteni!

Piia Mänd

Paistu rahvamaja juhataja

Kooli-lasteaia ja rahvamaja ühine emadepäeva kontsert toimus rahvamajas

Suvi on käes ka Saarepeedi rahvamajas!

Head inimesed, elame sooja suve ootuses, võtame kokku tubased tegevused ja kolime õue!

Enne aga meenutame ilusat maikuud, kus toimus ühine kooli-lasteaia ja rahvamaja emadepäeva kontsert. Kontsert oli tõeliselt uhke ning meie enda esinejatega täidetud. Aitäh teile tublid lapsed, õpetajad, juhendajad-tantsunaised! Eriline tänu isadele, kes kontserdikava sisse juhatasid.

21. mail mängisid rahvamuusikud Suure-Jaanis maakonna memme-taadi peol. Maikuu viimasel päeval saime rahvamajas näha Viljandimaa Pensionäride Ühenduse näiteringi etendust "Mats von Kartuffel". Südanu soojendav ja lustlik lugu meeldis kõigile.

Juunikuul algas lastekaitsepäeva tähis-

tamisega. Lapsed kogunesid rahvamaja ette õue, kus hakkas hargnema põnev seikluspäev.

3. juunil käisime kõigi kollektiividega väga emotsionaalsel ja uhkel maakonna laulu- ja tantsupeol. Hansapäevade raames saime Saarepeedi rahvamuusikuid kuulda ka Viljandi südalinnas.

Mis on aga tulekul?

21. juunil kell 16.00 ootame võrkpallisõpru Saarepeedi külaplatsile mängima.

22. juuni peame suurt jaanipäeva, mis toimub Saarepeedi laululaval algusega kell 20.00.

Kui enamusel algavad peale jaani suvepuhkused, siis 27. juuni hommikul sõidavad väikesed Saarepeedi tantsijad

Tallinnasse XII Laulu- ja Tantsupeole "Mina jään". Seal oleme 2. juulini, saame suure kogemuse võrra rikkamaks, sest nii väikeste lastega ei ole me suurel peol käinud.

Juulikuus Saarepeedi rahvamaja küll ametlikult puhkab, kuid toimuvad kollektiivide ettevalmistused ja kokkumängimised festivalile sõiduks ning muudeks suvisteks esinemisteks. Tantsurühm Udusõlg ja rahvamuusikud sõidavad seekord koos festivalile Prahasse, mis toimub 12.–18. juulini.

Selline suvi ees ootamas ja tulemas!

Soovin kõigile toredate suvepuhkust!

Ille Mirka

Saarepeedi rahvamaja juhataja

Saarepeedi rahvamuusikud Suure-Jaanis maakonna memme-taadi peol esinemas

Kogu Holstre koolipere uue triibuvaiba ümber koos – igal triibul oma omanik ja oma lugu!

Holstre kooli teine triibuvaip

Ühel esmaspäeva hommiku infovahetunnis teatas õpetaja Sirje, et nüüd hakkame koolivaipa kuduma. Ta palus igaühel tuua oma riideriba, et töö saaks alata. Viimne kui üks pidi andma oma panuse.

Esimene asi oli riide valimine, millest riba lõigata ja kerasse kerida. Tore oli vaadata, kuidas ka mõne õpilase isa T-särk või õe-venna püksid lõigatud said ning

hetk hiljem oli see juba triibuks vaibas. Igaüks sai sellesse panna oma loo.

Algul mõtlesin, et see kudumine on midagi rasket. Tegelikult oli seda aga väga kerge ja lahe teha.

Nüüd on see vaip tõesti valmis ja sai viimasel koolipäeval põrandale laotatud.

Mirabell Veli,
7. klassi õpilane

Mirabell vaiba sisse oma triipu kudumas

Kevad Vana-Võidu lasteaias

Sel kevadel oli meie lasteaias üks tõeliselt tore sündmus. Kõik hakkas pihta sellest, et üks meie lapsevanem, Margus Põldsepp, pakkus välja mõtte, et tuleb meile külla Karksi-Nuia muusikakooli õpilastega. Jõudiski kätte päev, mil meie lasteaiast astus sisse grupp pisut häbelikke noori muusikuid oma suuremate ja väiksemate pillikastidega.

Muusikakooli õpilased tutvustasid ja mängisid meile klaverit, kitarri, põikflööti, plokkflööti, viiulit ja löötsa ning mängisid koos ka ansamblina. Paljud meie lasteaiastestest nägid ja kuulsid neid pille esmakordselt ja nii mõneski lapses tärkas huvi pillimängu vastu ja leiti, et tore oleks ise ka pillimeheks saada.

Noorte muusikutega oli kaasas ka üks väike, veidi arglik laulutüdruk. Arglikkus oli täiesti mõistetav, kuna tema oli meie kõige noorem esineja ja isegi veel lasteaiapõlv. Kui aga väikese laululapse kord

oli laulma hakata, oli kogu tema arglikkus kadunud ja me saime kuulata-vaadata mitut särtsakat ja julget esitust.

Teine sündmus sel kevadel oli Ervin Lillepea teatri etendus “Hajameelne jänkuema”. See on pereteater, kus peale Ervin Lillepea enda osalevad ka tema tütre ning sõnaline osa oligi nende kanda. Kuna näitlejad mängisid nukkudega ja olid ka ise rollides, siis tundus, et osalisi oli päris palju. Sõnaline osa oli põimitud lauludega ja igal etendusel on olnud ka oma õpetuse iva sees. Seekord tuli välja, et jänkuema on sellepärast hajameelne, kuna ta veedab liiga palju aega nutitelefoni.

Igal aastal on meie kevade tippsündmuseks lasteaias kevadpidu ja piknik, mida me oleme ilusa ilma korral ikka õues pidanud, kus on palju ruumi ja rohelist. Seekord oli aga nii kõle ja vihmane, et pidasime peo Vana-Võidu mõisahoones saalis. Selle peoga lõpetasime õppeaasta

ja saatsime kooliteele oma kooli minevad lapsed. Ühelt poolt on rõõm, et lapsed on suureks saanud, aga teiselt poolt poeb hinge nukrus, sest tuleb lahkuda aastatega omaseks ja armsaks saanud väikestest inimestest.

Kevad ja algav suvi meelitavad õue. Hiljuti avastasime lähedal asuvas parkmetsas jalutuskäigul olles, et tiigis ujub ringi palju konnakulleseid. Paistab, et tuleb vist hea konna-aasta! Ees seisab veel lasteaiastaste igakevadine ekskursioon. Seekord sõidame Olustvere mõisa, kus külastame meekoda ja saame vaadata loomi. Loodame, et ilmad lähevad ikka järjest ilusamaks ja soojemaks, sest kõiki ootab ees ju suvepuhkus, kus jõudu ja energiat ammutada, et sügisel jälle uue jõu ja hooga järgmist õppeaastat alustada.

Helja Abermann,
Vana-Võidu lasteaias õpetaja

Kunstipäev Holstres

23. mail sai teoks Holstre Pere Seltsi, Viljandi valla ja Holstre kooli koostöös Viljandi valla laste esimene kunstipäev. Hommikust saati maaliti ja joonistati kauni looduse keskel. Lastega koos tegid oma töid kunstnikud Reet Talimaa, Teet Lindma ja vilistlasest hobikunstnik Mare Hirv.

Kõik osalejad kogesid sel päeval midagi uut. Osa lapsi polnud õues joonistanud, Reet Talimaa lubas tagasi tulla ja oma akvarelli lõpetada, Teet Lindma proovis tööd teha õlipastellidega, Kristi Tikkerbär polnud aastaid midagi paberile pannud ja oli saanud kogemuse üle väga rõõmus. Toredatest piltidest sai kokku näitus Viljandi spordihoone seinal, mida said vaadata ka paljud hansapäevalised. Kunstipäeva saab igati kordaläinuks lugeda!

Soovime kõigile ilusat suve kaunil Eestimaal.

Sirje Kannel,

Holstre kooli kunstõpetaja,
kunstipäeva idee autor ja läbiviija

Kunstipäeva hommikul alustati õues joonistamisega

Kunstipäev hakkab läbi saama, kokkuvõtete tegemise aeg

Paistu algklasside õppeekskursioon

Iga aasta 1. juunil toimub Paistu koolis õppe-ekskursioon. Sel aastal käisid 1.–4. klassi õpilased Paides Wittensteini Ajakeskuses ja Kilplaste kojas.

Wittensteini Ajakeskuses tutvusime Eestimaa ajalooga külastades erinevate ajastute tubasid. Kõik väljapanekud olid väga huvitavad. Mariale meeldis kõige rohkem muinasajatuba: seal toas võisime nuppu vajutada, mis pani rahapaja keerlema, teine kang pani kivikuju keerlema, kolmas tegi kõva müristamise häält. Teises toas riietusid lapsed rüütlikeks: proovisid pähe kiivrit, panid selga metallist rõngassärki, võtsid kätte mõõga ja kilbi. Nalja tegi sööm, mis kostus, kui keegi WC ukse avas. Kolmas tuba tutvustas keskaja nõiajahti. Rikkole meeldis “tõllaga” sõita. Tõld raputas kõvasti, sest teed olid vanasti auklikud. Nii rändasime ühest mõisast teise. Rännak ühest ajastust teise toimus ajamasina abil. Avastamisrõõmu jagus pooleteiseks tunniks.

Ajakeskuse külastus lõppes meenete ostmise ja pehmete mõõkadega võideldes. Kõik said oma oskused ja jõu proovile panna. Laste silmad särasid, ju oli põnev. Paljud lubasid peredega ajakeskust uuesti külastada.

Kilplased olid kunagi väga targad, kuid vajaduse sunnil pidid oma tarkuse maha jätma. Saime teada, kuidas kilplased nõukoda akendeta ehtasid, sinna

Wittensteini ajakeskuses õpitoas

valgust kottide, pottide ja pannidega kandsid. Lapsed said proovida, kuidas on võimalik olla ei ratsa ega jalgsi – ratsutades puupulgal oleval ratsul üks jal ees kapates. Palju elevust tekitas põrsa taga ajamine soolapõllul ning puutokiga puust kujukeste maha löömine. On teada,

et kilplased olid sunnitud oma külast ära kolima ning teiste rahvastega segunema. Nii on nad ka meie sekka pugunud: võtavad vastu mõtlematuid otsuseid ja teevad naljakaid tegusid.

Koidu Vaks

Paistu Kooli klassiõpetaja

Õuesõppepäev Piusa Külustuskeskuses ja Seto Talumuuseumis

Meie kooliperel oli maikuu eelviimane kolmapäev teistsugune koolipäev. Nimelt hommikul kell 8.15, siis kui tavaliselt algasid koolimajas õppetunnid, istus meie koolipere bussi ja alustas teekonda Piusa külustuskeskusesse.

Piusa koopad on inimese poolt maajandustegevuse käigus tekitatud ja asuvad Põlva maakonnas Orava vallas Piusa raudteejaama lähisel. Piusas leidub haruldast valget liiva, mis sobib väga hästi klaasi valmistamiseks. Selle kaevandamisel tekkisid maa-alused käigud - koopad. Koopad kaevati aastail 1922-1966 ning nende kogupikkus ulatub üle 10 km. Alates 1990-ndate keskpaigast on Piusa koobastik suurim teadaolev nahkhiirte talvituskoloonia Ida-Euroopas.

Edasi kulges meie õppepäev Seto Talumuuseumis. Muuseumi põhikompleks avati aastaringseks külastamiseks 1998. aastal ning selles on võimalik tutvuda XIX sajandi lõpu ja XX sajandi alguse taluarhitektuuri, vanade tööriistade ja rikkaliku käsitöövaramuga. Siia kuuluvad pool-kinnine hoov hoonestusega: elumaja, rõiva-, vilja- ja söögiait, laut heinaküüniga, töötuba, varjualused, meeste töötuba, suitsu-

Holstre Kooli reisiseltskond Piusa koobastes

saun, sepikoda, potivabrik ehk savikoda ja rehi. Enamus hooned on originaalid, pärit Põhja-Setomaalt. Muuseumi piiril asub Seto Tsäimaja. Tsäimaja terrassil söime maitsva lõunasöögi.

Tagasiteel kallistasime Eestimaa vanimat tammepuud: Tamme-Lauri tamme,

mille vanuseks on teadlased arvutanud 700–800 aastat.

Meie loodusõppepäeva rahastas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus. Aitäh!

Irma Tooming,
projektijuht

Vanatehnika varjupaigas

Lastekaitsepeäval külastasid 1. ja 3. klasside õpilased koos vanematega Järva-Jaani Tuletõrjemuuseumi ja vanatehnika varjupaika. Need on ainulaadsed vaatamiskogud.

Järva-Jaani Tuletõrjemuuseum on endine pritsikuur, mis on ehitatud kunagisele kirikumõisa hobusetalli vundamendile ja avati muuseumina 1999. aastal. Muuseumis võib näha 44 aastat kadunud olnud vana tuletõrjehingut lippu, uut juubelilippu, fotosid, medaleid ja diplomeid. Muuseumis on kahekorruselise puumaja makett, kus väikeste tulede abil demonstreeritakse 27 erinevat tulekahju tekkepõhjust.

Pilku püüab suur pritsimeeste tõld koos käsipritsiga. Giidi jutust ilmnese, et see tõld on osalenud "Viimse reliikvia" filmivõtetel, kus vedas küünlaid pühadele õdedele. Eksponeeritud on pulber-, vaht- ja süsihappekustuteid, pritsimeeste tööülikondi ja kiivreid erinevatest aegadest. On hüdropulte ja mootorpritsse, pootshaake ja ämbreid. Kõikidele põnevatele esemetele ei oskagi nime anda.

Annaliisal oli võimalus muuseumi tornis asuvat tuletõrje häirekella helistada.

Edasi suundusime muuseumi ja vanatehnika varjupaiga rajaja, Tuve Kärneri, saatel vanatehnika varjupaika. Järva-Jaani

1. ja 3. klass Järva-Jaanis vanatehnika varjupaigas vana trammi ees

ni vanatehnika varjupaiga loomise eesmärgiks oli nõukogude perioodil meie teedel liikunud, endise Nõukogude Liidu tehastes valminud sõidukite, samuti endisaegse põllutehnika ja teetöömasinate ning kõikvõimaliku tuletõrjetehnika koondamine huvilistele vaatamiseks. Näitusel olevate masinatega töötasid meie vanemad ja vanavanemad.

Kui kellelgi on kodus mõni vana ning kasutu traktor, auto või muu masinaloks, siis võib selle pakkuda vanatehnika varjupaigale ja sinu annetatud masinavärgile antakse uus elu ning ta pannakse välja huvilistele vaatamiseks.

Irma Tooming,
õpetaja

ARVUTID & PRINTERID

ARVUTITE PARANDUS
MÜÜK, REMONT, HOOLDUS

Tel: 58 122 102

E-post: arvuti@parandus.ee

PRINTERITE PARANDUS
MÜÜK, REMONT, HOOLDUS

Tel: 53 835 121

E-post: printeri@parandus.ee

Töökoda asub Viljandi Vallas, Pinskal

WWW . PARANDUS . EE

KODUMASINATE REMONT

Helista: 517 9771

Pesuproff

- vaipade ja pehme mööbli sügavpuhustus
- nahkmööbli puhustus ja kreemitamine
- auto salongi ja istmete pesu, nahahooldus
- auto vahatamine ja poleerimine
- traktorite ja kombainide salongi puhustus

Transport Viljandi piires TASUTA!
Vajadusel teeme töid teie kodus!

Tel 5650 6121, 5331 3054
www.pesuproff.com

ATRAKTSIOONID
ÕUE JA TUPPA

SÜNNIPÄEVAPEOD
MÄNGUTOAS

www.MULGIMADIN.ee

TEINE HOBU – ja VIBUPÄEV

4.juulil algusega kell 16

PUJATU VIBUKESKUSES

PÄEVA JUHT – PRIIT OKS

VIBUVÕISTLUSED

TÖÖTOAD – vibude ja kepphobuste valmistamine, joonistamine

HOBUSTE TUTVUSTUS, RATSA VÕI KALESSIGA SÕITMINE

KOHVIK, LAADAKAUP, SIMMANN – PILLIMEES AHTO JUHKAM

Sundmust toetab Kohaliku Omaalgatuse Programm ja Viljandi Vallavalitsus 2017

SKP
Invest OÜ
ostab
metsa-
maad,
raieõigust
ja põllu-
maad.

Aus tehing,
õiglane hind
ja kohene
tasumine.

Tel 508 0065
info@
skpinvest.ee
www.skpinvest.ee

KALURITEPÄEVA PIDU

15.07.17 Valma Infopunkti õuealal
algusega kell 18.00

- Lastele batuut
- Suhkruvatt, näomaalingud
- showtantsutrupp
- „Nõtked ja Karvased“
- Tantsuks mängib ansambel „Qvalda“
- Supp, kook, kohv.

Pilet 4. –
Info tel. 51981423

Kutsu

endale

niidukihooldus

koju!!!

MURUNIIDUKITÄISHOOLDUS

õlivahetus
õhufiltri vahetus
süüteküünla vahetus
toite- ja süütesüsteemi puhustus
tera teritus ja tasakaalustamine
mootori tööpöörete kontroll
ja reguleerimine

HELISTA JA
BRONEERI AEG

+372 53 499 211

www.niidukimeister.com

info@niidukimeister.com

[Facebook.com/Niidukimeister](https://www.facebook.com/Niidukimeister)

Tähistame 29. juulil 2017 spordiplatsil

Paistu 783. aastapäeva!

11.30 tervitus ja laste jooksu registreerimine 12.00 laste jooks

14.00 Holstre-Paistu maanteejooks

14.00 rahvamajas lasteetendus „Hajameelne jätkuema“ pääse 2 €

15.30 maanteejooksu autasustamine

16.00 rahvamajas Paistu näitetrupi etendus „Mamma“ pääse 5 €

17.30 rammumehe ja tugevama naise selgitamine

19.30 külakilge lahtilaulmine ja vältreeningvõllaku avamine

21.00 – 01.00 tantsuks TV saate Rahvabänd finalist **ELUMES**

Lastele väikese raha eest batuudid, näomaalingud, suhkruvatt!

Suvekovikus jäätis, joogid, söögid! Olete kõik oodatud!!!!!!!!!!!!

Korstnapoiss

Kutsetunnistus 083390.
Akti väljastamine tehtud töödest.

Tel 5868 5295

Koduoru kohvik

Piduroogade tellimine!

Üllata külalisi meie poolt valmistatud piduroogadega ning naudi üritust teeninduse pärast muretsemata.

Lootuse tee 2, Heimtali, Viljandimaa. Tel 529 8919. Facebook/Koduoru-Kohvik

24. juuni 2017

HOLSTRES..

JAANIPÄEV

VÕTA SÕBER KAASA JA LUSTIME

9.00 Kogunevad kalamehed Holstre järve kaldale

10.00 Püügi algus

13.00 Püügi lõpp

13.15 Tänavakorvpall, kooli spordiväljakul

15.00 Kastjalapall

16.30 Mudavõrkpall

18.00 Rammumees. Võistluse viib läbi Jaanus Kaasik

18.00 Dj Aare

20.15 Kogu pere etendus: MUINASJUTT KULDSEST KALAKESEST. Osades: ALLAN KRESS

21.00 Ansambel „ELUMES“

Külla tuleb „TEIBINÄGU“

lastele BATUUT

KIIKING kõik kiikuma

Toitlustab TIME OUT

SPONSORID

Aarne Pärn Tel: 5285421

KITSEVÄLJA TERAVALI

võtab rendile

põllu- ja püsirohumaad.

PAKUME PARIMAT HINDA!

INFO JA PAKKUMISED

Harri Lehemets, 57503676

info@kitsevaljateravilli.ee

KITSEVÄLJA TERAVALI

Saarepeedi laululaval 22. juuni kell 20:00

JAANITULI

ansambliga mini MTJ

- esinevad iserepevuskollektiivid
- kohal ohiuht ja muud head paremat
- toredad võistlused lastele batuutim.

päev varem 21. juunil toimub saarevalle turniir kitarlastel (võitluse reeglina).

22. juunil 2017 kell 19.00

Tänassilma Rahvamaja välilaval

Batuudid Tasuta!

Lõbusad võistlused lastele ja täiskasvanutele

JAAANITULI

Jäätisebuss, söögid-joogid
A.G.M Kaubandus OÜ-lt
Tasumine SULARAHAS!!!

Ansambel „Boomer“
Ansambel „OnuPoeg“

Lühimuusikal „Armastuse vägi“

Puiatu jaanituli

Tünnimäel

22.juunil algusega

kell 21

Tantsuks mängib

ansambel Svips

kohal on Näljatõrje

Halva ilma korral tants rahvamajas

Sündmust toetab Kohaliku Omaalgatuse Programmi ja Viljandi vallavalitsus. 2017

VIIRATSI SUVELAVAL

Kolmapäeval, 21. juunil 2017

JAAANIPIIDU

18:00 - 19:00 Kalapüügilvõistlus Viiratsi tiikidel

19:30 - 20:15 Kontsert

21:00 Süütame jaanitule

20:30 - 21:00 Otsimäng lastele

PÖÖRIPÄEVA PRALLE

21:15 ansambliga POHMELL

Tantsulusti Uusna kõhutantsijatekt

BATUUDID NÄOMAALINGUD PUHVET

00:00 Tuleshow

Vardja külaselts kutsub peole!

22. juunil kell 19.00 Kiigemäel

VARDJA KÜLA JAAANITRALL

OKSJON

PUHVET, LAMBASAŠLÖKK

PILLIMEES UDO

DJ SÄRG

LASTELE MÄNGUD JA VÕISTLUSED

SPORTLIKUD JAAANIPÄEVA MÕÕDUVÕTMISED

ÕNNELOOS JA MITMED ÜLLATUSED!

Lisainfo: 58157614 (Alli), 58588787 (Liis)

Lastekaitsepäev Holstres

2. juunil võtsid paljud meie õpilased kooli kaasa jalgratta, sest Holstre Pere Selts koostöös Maanteeameti, Politsei- ja Piirivalveameti, Viljandi Rattaklubi ning Viljandi vallaga olid meile ette valmistanud toreda liiklusteemalise lastekaitsepäeva. Põnevates punktides kogusid lapsed erinevaid teadmisi liiklusreeglitest, nõuetest jalgrattale ja kiivriale, turvavöö kinnitamisest jpm. Laste lemmikuks osutus jalgratta vigursõidurada. Päeva lõpuks pakkus Pipi maitsevaid pannkooke ja kõik lapsed said koju kaasa kingituse Maanteeametilt. Suur tänu Holstre Pere Seltsile selle vahva päeva eest!

Eve All
Huvijuht

Pipi ja maitavad pannkookid

Juliana vigursõitu harjutamas

Politseiautot sai uudistada nii väljast kui seest

Paistu Kool ootab kõiki
endisi õpilasi ja koolitöötajaid

KOOLI 180. SÜNNIPÄEVALE
19. augustil 2017

Päevakava:

- Koolimaja avatud alates 15.00
- Aktus 17.00
- Peo lõpp 03.00

Osavõtutasu kuni 04.08.2017 10 eurot
Peopäeva õhtul kohapeal 15 eurot

Osavõtutasu kanda Viljandi Vallavalitsuse arvele
SEB Pank EE231010302005452008
märksõna: Paistu Kool 180 ja enda koolipõlve-nimi.

Lisainfo:
kool@paistu.vil.ee

HOLSTRE
KÜLAPÄEV

26.
AUGUSTIL
2017

- REEDEL, 25. AUGUSTIL KELL 19. 00
ETENDUS „MAMMA“ HOLSTRE MAGASIAIDAS,
PAISTU RAHVAMAJA NÄITETRÜPI ESITUSES

LAUPÄEVAL, 26. AUGUSTIL HOLSTRES

- LAAT KELL 11.00 – 14.00 MAGASIAIDA JUURES
- HOLSTRE TRIATLON KELL 12.00
- BATUUT LASTELE
- AVATUD KOHIK
- FOTONÄITUS AJALOOST JA KÜLA TEGEMISTEST
- RINGSÕIDUD ÜMBRUSKONNA KÜLADESSE
- KONTSERT- AKTUS KELL 18.00
- PEOÕHTU ANSAMBLIGA LDORADO, KELL 20.00– 02.00 MAGASIAIDAS

Oodatud on Holstre ja Holstre piirkonna külade praegused ja endised elanikud!

Info ja Korraldus: MTÜ Holstre Pere Selts
e- post : holstre.magasiat@viljandivald.ee
tel 524 3056, Marika

**Üldehitus, katused,
fassaadid ja viimistlustööd.**
5352 9476 email: mehitus@gmail.com

28.-30. juunini Lilli loodumajas

MULKE SUVEKUUL

teemal "Toit ja tervis loodusest ning Mugimaa kohapärimus" ning loodusefestival "Ääle mõtsan"

Korraldavad: Mulgi Kultuuri Instituut ja MTÜ Lilli Looduskeskus

Koht: Lilli loodumaja Mulgimaal

PROGRAMM

28.juuni 2017

- 16.00-17.00 Saabumine Lilli loodumajja, asjade lahti pakkimine, loodumaja tutvustamine ning ümbrusega tutvumine
17.00-20.00 Umbrohutoidud ja toidutaimed meie ümber. Juhendaja-retkejuht botaanik Raivo Kalle.
20.00-23.00 Pärimuslugude õpituba. Juhendab ja lugusid jutustab Piret Päär. Pilli mängib Julius Vilumets.

29.juuni 2017

- 09.00-12.00 Ravimtaimede õpituba. Korjamine, kuivatamine, hoidmine, kasutamine Lihtsate taimetoidude valmistamine. Juhendab Metsamoor Irje Karjus.
12.00-13.00 Lõuna
13.00-16.00 Taimetinktuuride õpituba. Juhendab proviisor ja taimetark Maret Makko.
13.00-16.00 Meisterdamise töötuba lastele.
16.00-19.00 Mulgi toitude valmistamise õpituba. Juhendavad kohalikud mulgi perenaised.
19.00-20.00 vaba aeg
20.00-23.00 Mulgi traditsiooniliste tantsude ja laulumängude õpituba. Mängib Julius Vilumets, tantse õpetab Marju Varblane või Alli Laande.

30.juuni 2017

- 9.00-12.00 Soodega seotud pärimused Teringi rabas. Rabadega seotud uskumused ja kombed, hiiepuud, kalmekohad ja taliteed. Retkejuhiks Soomaa loodusmees ja raamatu "Soomaa loomaa-lood" autor Edu Kuill.
12.00-15.00 Mulgimaa teemalised algupärased näidendid Nava talus. Külastame Nava talu ja kuulame talu lugu ning sellega seotud loomingut.
12.00-15.00 Meisterdamise õpituba lastele.
15.00-16.00 asjade pakkimine ja lahkumine

Vabal ajal võimalik tutvuda ja tegeleda talus elavate koduloomadega. Teha villatöid, kududa kangastelgedega, sõita matkatõukerataste, kanuude ja hobustega või lihtsalt jalutada loodumaja matkarajal.

Osalustasu

1. kõikide päevade eest koos ööbimisvõimalusega (kaasa tuleb võtta oma voodiriided!) loodumajas:
 - täiskasvanu 7 eurot koos kahe ööbimise ja 3 päeva toitlustamisega
 - lastele vanuses 7-16 aastat, 5 eurot koos kahe ööbimise ja toitlustamisega
2. Ühe päeva või õpitöö osalustasu
 - täiskasvanule 5 eurot/päev
 - lastele vanuses 7-16 aastat, 3 eurot/päev.

NB! Eelregistreerumine on vajalik. Kohtade arv on piiratud.

Registreerumine meilitsi: mki@mulgimaa.ee

Info Lilli Loodumaja kohta ly@looduskeskus.ee 513 2994

Toetavad Mulgimaa kultuuriprogramm ning Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Heimtali Põhikool õnnitleb
endist kauaaegset õpetajat

Tiina Asmäd

juubelisünnipäeval!

Soovime tugevat tervist,
elurõõmu ja tarmukat
tegutsemist igasse päeva!

Surnuaiapäha jumalateenistused:

24.06

kl 11 Tuhalaane kalmistul ja
kl 14 Paistu kalmistul.

Teenib vikaarõpetaja Villu Jürjo.

Jumalateenistused
Paistu kirikus toimuvad
iga kuu 1. ja 3. pühapäeval.

MÄLESTAME

RUDOLF SISASK

26.02.1926 – 12.05.2017
Heimtali küla

LEVON ARUTJUNOV

15.05.1938 – 12.05.2017
Uusna küla

ENNO KUKK

2.04.1937 – 14.05.2017
Vanavälja küla

OLGA KÜMMEL

18.04.1928 – 26.05.2017
Marna küla

JÜRI NOVIKOV

19.11.1950 – 28.05.2017
Pinska küla

KERSTI-MAIE ALP

6.05.1935 – 29.05.2017
Heimtali küla

OLEV TEPPART

15.03.1937 – 2.06.2017
Vana-Võidu küla

Õnnitleme lapse sünni puhul!

24. aprillil sündis **Roosi** Väre, Tusti küla

13. mail sündis **Vanessa** Köhler, Ridaküla

16. mail sündis **Alexandra** Sepp, Viiratsi alevik

19. mail sündis **Remy** Lensment, Viiratsi alevik

2. juunil sündis **Marcus** Õismaa, Peetrimõisa küla

Õnnitleme juulikuu sünnipäevalapsi!

102				70	
JUULI PIKK	30.07.1915	Ruudiküla	GALINA HARAMAA	7.07.1947	
	92		AKSEL HÜVA	8.07.1947	Viiratsi alevik
LINDA MAISTE	10.07.1925	Peetrimõisa küla	VALERI HARRIK	9.07.1947	Viiratsi alevik
	91		VALENTINA OROVER	14.07.1947	Auksi küla
VELDA-MIRALDA KALLING	15.07.1926	Vana-Võidu küla	HILDI JÜRINE	15.07.1947	Verilaske küla
	90		VALMO SOSI	19.07.1947	Viiratsi alevik
MEETA GRÖÖN	8.07.1927	Uusna küla	TEEMU LEPP	21.07.1947	Välgita küla
MARIA MAKSIMOVA	25.07.1927	Päri küla	PAUL TEDER	23.07.1947	Vana-Võidu küla
	85		TIHU REITEL	24.07.1947	Vardja küla
HELGI LEPIKULT	10.07.1932	Alustre küla		65	
HELVI NÕMME	16.07.1932	Tänassilma küla	EHA-KAJA ORUMAA	1.07.1952	Kiisa küla
	80		LEELO PAAL	2.07.1952	Holstre küla
LILJA TISLER	12.07.1937	Peetrimõisa küla	VÄINO LUIK	2.07.1952	Sultsi küla
KOIDU KALDMA	18.07.1937	Savikoti küla	TOIVO PÄRNMÄE	3.07.1952	Päri küla
ÜLO MÄNGEL	18.07.1937	Ramsi alevik	MALLE IMALA	4.07.1952	Kokaviidika küla
	75		PAVEL GOLDBERG	4.07.1952	Aindu küla
UNO VARIK	4.07.1942	Ramsi alevik	JÜRI LIIVA	11.07.1952	Uusna küla
JAAN SAARE	4.07.1942	Pinska küla	KALLE KURU	13.07.1952	Pärsti küla
TEELE TOOME	7.07.1942	Viiratsi alevik	TARMO JAASMA	13.07.1952	Viiratsi alevik
ENDEL KAUR	11.07.1942	Päri küla	REIN KIIS	15.07.1952	Paistu küla
AIME ILUMETS	13.07.1942	Päri küla	INNO KIILASPEA	18.07.1952	Viiratsi alevik
REIN SIIRUS	15.07.1942	Tusti küla	JÜRI RAUDSEPP	19.07.1952	Ramsi alevik
TÕNU PÜKS	16.07.1942	Loime küla	AGU REBANE	20.07.1952	Lolu küla
ENNO PARIK	17.07.1942	Vardi küla	RUTT ANTON	20.07.1952	Päri küla
EILI KIKKAS	18.07.1942	Paistu küla	HELJU OHAKA	21.07.1952	Lolu küla
RIINA LUKSEPP	19.07.1942	Aidu küla	ELLEN ROOSILILL	22.07.1952	Savikoti küla
MALLE PRIIVITS	22.07.1942	Viiratsi alevik	BEGITA PODAR	26.07.1952	Vana-Võidu küla
LEMBIT PUUSEPP	22.07.1942	Laanekuru küla		60	
ANTS REINTAMM	22.07.1942	Vardja küla	INGE TULIK	2.07.1957	Verilaske küla
HEDY-LIIVI ÖLLUK	22.07.1942	Viiratsi alevik	REIN KALDA	8.07.1957	Vana-Võidu küla
ENDLA KAUP	24.07.1942	Tobraselja küla	JAAN PEETERSOO	14.07.1957	Päri küla
			AITA HÄRM	19.07.1957	Tänassilma küla
			NADEŽDA MÄNDLA	23.07.1957	Vardi küla

Õnnitleme augustikuu sünnipäevalapsi!

96			MARIJA BYKOVA	13.08.1947	Viiratsi alevik
HERTA TAMMEPÖLD	23.08.1921	Mustivere küla	JAAN JÜRIMA	16.08.1947	Mustivere küla
	94		NIKOLAI LÜBEK	17.08.1947	Sinialliku küla
HELJU PALUTAJA	18.08.1923	Vanavälja küla	VIKTOR UDALTSOV	19.08.1947	Kuudeküla
HERTA LEPLA	27.08.1923	Välgita küla	MONIKA VIHURI	23.08.1947	Viiratsi alevik
	91		ELMU PRII	27.08.1947	Võistre küla
ELGI RANNU	14.08.1926	Vardi küla	PEETER PRINTSMANN	27.08.1947	Ramsi alevik
	90			65	
MAIMU KAMPUS	18.08.1927	Saarepeedi küla	ZALINA ZIVUV	4.08.1952	Vardja küla
	85		MAIRE TOOMSALU	11.08.1952	Saarepeedi küla
AADO PARIK	2.08.1932	Viiratsi alevik	TIINA VIRUMANN	16.08.1952	Kuudeküla
	80		HILLE LILL	21.08.1952	Jõeküla
HELI-MARIA KAHU	5.08.1937	Loodi küla	AARNE TOI	26.08.1952	Tusti küla
ANTS RIISALU	6.08.1937	Tohvri küla	ZOJA PIHELGA	26.08.1952	Mustapali küla
HERTA LUŠTŠEVSKAJA	7.08.1937	Jõeküla	URMAS ESNA	27.08.1952	Päri küla
JUTA KASK	7.08.1937	Päri küla	ESTER KARJALAINEN	28.08.1952	Leemeti küla
ÜLO MEERITS	11.08.1937	Pullerits küla	LEA ARAND	31.08.1952	Saarepeedi küla
SULEV SAARPUU	15.08.1937	Moori küla	SIRJE OJA	31.08.1952	Paistu küla
REET HAKKAJA	22.08.1937	Paistu küla		60	
VAIKE RÄNI	24.08.1937	Tobraselja küla	PILVI AASA	7.08.1957	Valma küla
VELLO PIHU	28.08.1937	Valma küla	TIHU TRUMMAL	9.08.1957	Pinska küla
	75		GENADI MITT	10.08.1957	Vana-Võidu küla
HELME REINTAMM	1.08.1942	Vardja küla	EERO KULLAS	14.08.1957	Valma küla
TIHU SEEMEN	4.08.1942	Pinska küla	SILVI KALDA	16.08.1957	Vana-Võidu küla
ELGI PIHLAK	5.08.1942	Mäeltküla	ELLE SIHVER	16.08.1957	Valma küla
AINO RANG	19.08.1942	Karula küla	RIHO HINT	16.08.1957	Kibeküla
ANNE PULK	21.08.1942	Vana-Võidu küla	EDA SALUJÄRV	19.08.1957	Ramsi alevik
ZOJA FEDOTOVA	27.08.1942	Viiratsi alevik	AVO TIIT	19.08.1957	Matapera küla
EEVI KEERIG	31.08.1942	Viiratsi alevik	ILMAR VELLEARU	21.08.1957	Loodi küla
	70		TIHU AKEL	22.08.1957	Viiratsi alevik
MAIE MARTINSON	12.08.1947	Auksi küla	GALINA KRÜÜNER	23.08.1957	Vardja küla
			NIINA ROSLENDER	28.08.1957	Vana-Võidu küla